Türkiye'nin gereksinimi partidir!
Yıl:18 Sayı:438

IŞÇININ SESI

Gelecek onun için savaşanlarındır!
Mart 1996

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKEREN HEMU WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKEREN HEMU WELATAN YEKBIN!

Merkez Komitesi'nin ana kararı

Devrimci Döneme Hazırlanmalıyız

Burjuvazinin yönetim (yönetememe) krizi derinleşiyor. Ve bu kriz, toplumsal krize, bir devrimci duruma dönüşeceğinin tüm işaretlerini veriyor. Artık en reddedilmez kanıt da, son günlerde ortaya çıkan öğrenci hareketleridir. Gençlik, hele öğrenci gençlik, benzetme yerindeyse, romatizmalı insan gibidir. Yağmurun yağacağını en erken o hisseder. Nerede öğrenci hareketleri hızlanıyorsa, orada işler kızışacak demektir.

Bunun karşısında, bu tepkinin devrimci güçlerle birleşmemesi için, Türkiye devrimci hareketi tasfiye edilmek istenmektedir. Bir yandan devletin "güvenlik" güçleri, öte yandan reformizm-legalizm eliyle.

Yargısız infazlar olağanüstü hızlandı. Medyaya yansıyanlarla ölçülemez oranda hızlandı. Hergün yüzlerce ev basılıyor. Hergün kaç tane insan götürülüyor. Kim ölüyor, kim kalıyor belli değil... Bir de, eski legal partiler, yeni partileşmeler, yeni strateji değişiklikleri, hareketi legalizm ve reformizm yönüne götürmeye çalışıyor.

Bu koşullar altında, Türkiye devrimci hareketinin, ilk adımda, hemen bir hareket birliğine varması zorunludur. Hiçbir örgüt, hem olanaklardan tek başına kendi gücüyle yararlanamaz, hem de gelen saldırıyı kendi gücüyle durduramaz. Faşizme, şövenizme, şeriatçılığa, emperyalizme ve yerli finans-kapitale karşı, demokrasi, özgürlük ve emekten yana bir düzen için hareket birliği, ortak karar-ortak eylem. Ülkemizde de bugün sınıf savaşının geldiği aşamada, işçi sınıfının her zaman dipten gelen birleşme isteğinin ötesinde, savaşan güçler arasında birlikte çalışmanın arttırılması gereken bir dönemdeyiz. Kısacası, bu devrimci hareket birliğinin sağlanmasında tüm örgütlere görev düşmektedir.

Kendini komünist olarak tanımlayan kişilerden tutun, örgütlere kadar süren yelpaze içinde komünistlerin birliği sorunu vardır. Ancak komünistlerin birliğinden anladığımız, son zamanlarda, bazı bilinen çevrelerin yürüttüğü, TKP olarak, hem de legalde örgütlenmek üzere yaptıkları çalışmalar değildir. Böyle yapılarla, komünistlerin birliği gibi yüce bir davanın yanyana gelme olasılığı yoktur.

Partimiz, bu iki sorunda da, samimi ve ısrarlıdır.

Bugün, devrimci birlik alanında iki ciddi adım atılmıştır. İllegal alanda konuşulan "Devrimci Cephe" henüz oluşmuş değildir. Ancak çalışmaların ve pratikte ortak eylemlerin giderek artması olumlu bir gelişmedir. Bir de HADEP'in başını çektiği, legal alanda, "Emek, Barış, Özgürlük Bloku" vardır. Merkez Komitesi'nin bu konuda yayınladığı duyurusu doğrultusunda örgütlerimiz çalışmaktadır. Yani biz bu iki oluşumu birbirine rakip olarak görmüyoruz, tam tersine birbiri ile uyumlu çalışması gereken iki ayrı alanda süren bir çalışma olarak değerlendiriyoruz.

Tehlikeleri boşa çıkarmak, olanakları değerlendirebilmek için, devrimci güçlerin irade ve mücadele birliği zorunludur. Bu devrimci birlik, gelmekte olan şeriata-faşizme ve devlete karşı mücadelede varım diyen herkesin yerini bulabileceği bir birlik olmalıdır.

24 Aralık'ta Türkiye'nin gördüğü en anti-demokratik seçimlerinden biri yaşandı. Ve bu seçimlerde emekten yana güçler, bir cephe oluşturarak ayrı bir alternatif sunarak girdi. Merkez Komitesi'nin, ülkenin koşullarını değerlendirerek, "hiçbir burjuva partisine oy verilmemelidir, Emek-Barış-Özgürlük Bloku'nu destekle" şeklinde aldığı kararının enerjik şekilde hayata geçirildiği yerlerde başarı sağladığı görüldü. Bu süre içinde süren çalışmalardan ve seçimlerde alınan bu tavırdan hem örgütümüzün, hem de genelinde ezilen emekçi halkımızın başarılı çıktığı söylenebilir. Partimiz, bu dönem içinde Aleviliğin gerçek özünü savunan emekçi kesim ile bağlarını güçlendirmiş ve Kürt hareketiyle demokrasi mücadelesinde kucaklaşmıştır. Özellikle DBH hareketine karşı sert ve kararlı tutumumuz, emekçi Alevilerin ve Aleviliğin solunda duranların desteğinin, katkısının artmasını getirmiştir.

Devrimci birlik süreci hem liderlikler eliyle, hem de tabanda yapılacak ortak çalışmalar eliyle ilerleyecektir. Parti örgütlerimizin gündeminde, *Türkiye devrimi için savaşan güçlerle* yerel mücadeleler içinde dayanışma, işbirliği ve giderek ortak planlama vardır. Legal-illegal neler yapılabileceğini taban-bölge temasları içinde ortak belirlemeliyiz. Burjuvaziye karşı gerçekten mücadele eden örgütlerle tüm eylemlerde birlikte olacağız. Bölgelerde kurulan yerel komitelerin disiplinine uymak çok önemlidir.

Devrimci dönem enerjik çalışma ister

Bu yeni dönemde de yaslanmamız gereken en önemli unsur, yine disiplindir.

Disiplinin iki yönü çok önemlidir. Bir yönü, öz disiplindir, insanın kendi kendine olan disiplinidir. İkincisi de, pratiğin sonuçlarıdır. Ama bu ikisi arasında bir zaman farkı vardır. Öz disiplinin o zamanı tanıması gerekir. İzlenen hattın doğru olup olmadığının ortaya çıkması için zaman vermek gereklidir.

Bugün girdiğimiz yeni dönem asıl olarak iradi kararlarla pratiğe müdahale istiyor. Bu dönem, sürekli karar alma dönemidir, sürekli adım atma dönemidir. Karar alacağız, yanlış yapmaktan korkmayacağız. Türkiye'nin ortamı hızla ilerliyor. Mutlaka ve mutlaka hızlı çalışma gerekiyor.

"Komünist, ortama göre tutum alan, dönemin isteklerini yerine getiren insandır," gerçeğini unutmamak gerekir. Ülkenin içine girdiği yeni dönem, atılganlık istiyor. Hepimiz tutumlarımızı buna uydurmak zorundayız. Yeni bir coşku, yeni bir atılım gerekiyor.

Bu atılımın en önemli bir yönü, yeni üye kazanmadır. Türkiye'nin gitgide öne çıkardığı görevleri üstlenebilmek için, büyük sayılarda yeni üye kazanmak ve ülkenin her yanında örgütlenmek zorundayız. Hangi alanda, nasıl bir çalışma yaparsak yapalım, bu çalışma aynı zamanda bize yeni partililer kazandırmalıdır. Sonunda bunu sağlamayan çalışma başarılı değildir.

İkincisi, görevlerin yerine getirilmesi için merkezden ya da üstten yardım bekleme alışkanlığını yok etmeliyiz.

"Parti", ne partinin yöneticileridir, ne liderliğinin tümüdür, ne de hatta üyelerinin tümüdür. "Parti" bunlardan oluşur ama bunların matematik bir toplamı değildir. Beş parmak vardır ama beş parmağı biraz sıktığınız zaman, değişik bir toplam ortaya çıkar, o bir yumruktur artık. Dolayısıyla parti, üyelerinin toplamından oluşan ama onların matematik toplamının üzerinde birşeydir. Bu anlamda partiye teslimlik, komünist için tanımlayıcı bir özelliktir.

Bu dönemde yoldaşlığı, karşılıklı sevgi ve saygıyı yükseltmeliyiz. Bunları geliştirmenin asıl yolu, pratik mücadelelere daha hızlı, daha fazla girmektir. Yanındaki yoldaşınla sıkı durumlardan geçtiğin zaman, yoldaşlık duyguları, dayanışma duyguları artar.

Bu yeni ve çok zor dönemin başlangıcında, tek tek komünistler ve parti birimleri olarak her düzeyde ciddi, derin ve kapsamlı bir özeleştiri işletmeliyiz. Özeleştiriyi, yanımıza, altımıza, üstümüzden çok kendimize yöneltmeliyiz. Nasıl kendi vicdanımızla hesaplaşıp partiye girmişsek, çalışmamızı da ona göre ayarlamalıyız.

Yeni dönemde partiiçi tüzük-program eğitimini hızlandırmalı, yaygınlaştırmalıyız. TKP'nin öteki örgütlerden farkı nedir? TKP'yi TKP yapan nedir? Bunları derinden kavramanın yolu, tüzük ve program eğitiminden geçer.

Kongre kararlarımız yolumuzu açıyor

Marksizm-Leninizmin bize öğrettiği, "devrimi yığınların" yapacağıdır. Türkiye gibi sınıf mücadelesinin son derece keskin gittiği koşullarda bu devrimin silahlı olacağı açıktır. Yaklaşmakta olan "silahlı halk ayaklanmasına" her haliyle hazırlanmalıyız. Silahın devrim mücadelesindeki bugünkü yeri, çatışma anlarında yığınları savunacak ve ilerletecek, kendi deneylerinden öğrenmelerine (yığınlar kitaplardan değil deneylerinden öğreniyorlar) zemin hazırlayacak kullanımlara yönelmektir.

Bu temel hedefin yanı sıra, ajanların, provokatörlerin cezalandırılması görevi her zaman sürer. Dönemlere bağlı olmayan bir görevdir bu.

Öte yandan teknoloji fetişizmine gitmeden, teknolojik bilgimizi ve kullanımımızı artırmamız gerekir. Teknikte güçlü olan, taktikte de güçlü olur, düşmanın bir adım önünde gider.

Partinin bugünkü gerçeğinde, özel birimler ya da tüm parti bünyesi olarak, halkın düzeyini dikkate alan, mücadelenin halkçı karakterini öne çıkaran yöntemler ve araçlarla çalışacağız. Ama bir süredir gerilemiş olan "teknolojik üstünlüğümüzü" kalkındırmamız mutlaka gereklidir.

Merkez Komitesi, Genel Sekreter Yoldaş'ımızın sunduğu durum değerlendirmesini oy birliği ile karar altına aldı. Haydi yoldaşlar, önümüzdeki döneme dolu dizgin dalalım! Haydi geleceğe!

BİR SAVAŞ ÖRGÜTÜ YARATMAK İÇİN İLERİ

Bundan sonraki mücadele aşamasında, örgütün çalışmalarında, yanlış yapmaktan korkmadan süratli karar almak, alınan kararları süratle yürürlüğe koymak, alınan kararların uygulanışını sürekli kontrol etmek gerekiyor

Yıldırım Girneli

Geçirdiğimiz bir yılı aşkın süreyi en genel çerçevede ele alırsak, bu süre içerisinde örgütümüzün uyguladığı taktik çizginin başarılı olduğunu görürüz. Gazi olaylarının hemen ardından toplanan 9.Kongre, ülkedeki siyasi ortamın bir değerlendirmesini yapmış ve ülke ortamının istemine uygun yeni taktikleri belirlemiştir. Gazi olayı, Türkiye devrimci hareketi açısından çok önemlidir. Gazi başkaldırısı, Türkiye'de derinleşen krizin somut bir göstergesi, artan krizle birlikte yoğunlaşan karşı-devrimin saldırılarına karşı, devrimcilerin öncülüğünde, yığınların yerel düzeyde bir ayaklanması idi. Devlet, bu düzeyde halkla bütünleşebilecek bir karşı koyuş beklemiyordu. Bu çıkış burjuvaziye geri adım attırdı.

Bu olayın Türkiye'de yükselen şovenizmi durdurucu bir etkisi oldu. Türkiye'de işçi sınıfının başını çekmediği, devrimci güçlerin halkla bütünleşemediği yığınsal hareketlerin başarılı olamayacağının anlaşılmasını sağladı. Devrimci güçlerin birlik sorununun ne kadar acilleştiğini gözler önüne serdi. Türkiye işçi sınıfının mücadelesi ile eşgüdümlü hareket etmeyen ulusal hareketin de başarılı olamayacağının sinyallerini verdi. Yine, birlik süreci yaşayan Alevi hareketinde birlik sürecinin sonuna gelindiğini iyice gözler önüne serdi. Devletçi, milliyetçi kesimle emekten yana güçlerin ayrımı ve Aleviliğin sınıfsal temeldeki birlik süreci hızlandı.

İşte, Gazi ayaklanması, bu yaşanmakta olan süreçleri iyice açığa çıkarıp görmek isteyen herkesin belirgin olarak görmesini sağladı.

Başta da belirttiğimiz gibi 9.Kongre'miz bu sürecin üzerine denk düşer bir zamanda toplanmıştı. Gazi ayaklanması, örgütümüzü yeni döneme uygun olmayan eski dönemin taktik çizgisi ile yakalamıştı. Örgüt, parti merkezinin müdahalesiyle, ama eski çizgisi ile, Gazi olaylarında yer aldı. Barikatlarda devrimci güçlerle beraber savaştı. Genel olarak durumu değerlendiren Kongre, partimizin taktik çizgisini değiştirme kararı aldı.

9.Kongre'miz yeni döneme uygun örgütlenme yapısı, devrimci mücadele ve zorun örgütlenmesi, sendikal alan, Alevilik, Kürt sorunu, gençlik konusu, birlik vs. alanlarında partimizin önüne yeni bir çalışma programı getirdi. Bu Kongre'miz, programatik görüşlerde değişiklik getirmedi, sosyalist sistemin çökmesi ile programda eskiyen bazı yönlerde düzenlemeler yapıldı. Örgüt işleri ile ideolojik işler birbirinden ayrıldı. Yeni döneme uygun bir yapılanmaya geçildi.

9.Kongre partimize canlılık getirdi. Türkiye ve Avrupa örgütleri yeni döneme uygun bir örgütlenmeye girişti. 9.Kongre ve getirdiği yeni taktik çizgi, dünya komünist ve işçi hareketine ve onun bir parçası olan Türkiye işçi hareketine ve devrimci örgütlere duyuruldu. Kongre kararlarımız devrimci harekette olumlu karşılandı. Ayrıca, devrimci hareketlerin hemen hemen hepsinde de, "karar almak yetmez, bunları pratikte de yapmak gerekir" yanaşımı vardı. Alınan kararların pratiğe yansıması için belli bir zamana ihtiyaç duyulduğunu da dikkate alarak, Kongre'den bu yana yeni taktik çizgimizi yaşama geçirmek için parti mücadele ediyor.

9.Kongre'den bu yana izlediği gelişme çizgisine bakacak olursak, örgütün bir bütün olarak başarılı bir grafik çizdiğini göreceğiz. 9.Kongre'den bu yana örgüt, çalışmalarını üçer aylık dönemlerle değerlendirerek, hem her dönem için aldığı kararları denetliyor, hem de her yeni dönem için önüne bir öncekine göre daha büyük hedefler koyarak ilerliyor. Şimdi bu dönemlere biraz daha yakından bakalım.

Birinci dönem: Kongre'den hemen sonraki dönem

Kongre'nin ardından gelen süreç içinde, bir anlamda parti yeni bir arınma dönemine girdi. Yeni parti hattı yoldaşlarımızın büyük çoğunluğu arasında coşkuyla karşılandı. "Ne oluyoruz, nereye gidiyoruz?" diyenler de vardı. Parti, dönemin değiştiğini, bu nedenle taktik çizginin değiştiğini bu yoldaşlara anlatmaya çalıştı. Yoldaşları yeniden kazanmaya çalıştı. Partinin yeni çizgisini kolayca kavrayan ve o yönde çalışmaya girişen yoldaşlar görevlerde öne çıkmaya başladı. Bu dönemde parti, ülke ortamında yaşanan eylemlere daha coşkulu katılmaya ve yeni üyeler de kazanmaya başladı. Türkiye örgütünde yeni yöneticilerin göreve gelmiş olmaları, uyumlu bir çalışma sağlama görevini de gündeme getirdi.

Bu dönemde ağırlığı ile, partilileri günün görevlerine hazırlama, yapıları yeni baştan oluşturma ve işleyişleri güne uydurma görevleri öne çıktı. Parti toplantılarının düzgün yapılabilmesi, kesenek terbiyesinin ilerletilmesi, alt-üst ilişkilerinin arkadaşlık değil parti temeline oturtulması için uğraş verildi. Parti kültürünün körelmeye başlayan yönleri yeniden gündeme getirildi. Eski dönemin laçkalaştırıcı etkisiyle, bu yönlerin düzeltilmesinin zaman alacağı gözlendi ve bu yönlerin önümüzdeki süreçlerde sürekli gündemde tutulması kararlaştırıldı.

Eylemlilikler açısından, bu dönemde merkezi eylemler 1 Mayıs, Sivas Katliamı'nın yıldönümü, 15-16 Haziran etkinlikleri idi. Ayrıca örgütlerimizden, bulundukları bölgelerdeki direnişlere, grev eylemlerine katılmaları ama misafir gibi değil, kısa ziyaretler olarak değil, kavga ise birlikte kavgaya, direniş ise birlikte direnişe, çatışma ise birlikte çatışmaya girmek üzere katılma kararlılığı ile gitmeleri istendi. Yoldaşların eylemlere bu anlayışla katılmaya başlamaları ile birlikte militanlık, yaptığına güvenme duygusu gelmeye başladı. Döneme başarıyla uyan, aktifleşen yoldaşlardan daha fazla verim alınmaya başlandı. Bu üç aylık dönemin sonuna gelindiğinde partimiz daha toparlanmış, daha militan bir örgüt olma yolunda adımlar atmaya başlamıştı.

İkinci dönem: Toparlanma dönemi

Partimizin Merkez Komitesi, Kongre'den sonraki süreci ve ülke siyasal ortamındaki olası gelişmeleri değerlendirip parti örgütlerinin önüne bir dizi görev koymuştu. Bunların belli başlıları Türk-İş eylemleri, Hacıbektaş Şenlikleri, 10 Eylül kutlaması ve legal gençlik hareketi oluşturma idi. Konan hedefleri örgüt başarı ile yerine getirdi. Bu dönemde belirlediği üç ana eyleme büyük bir coşkuyla hazırlandı. Ülkede merkezi düzeyde hazırlanan bu eylemlere bütün parti örgütleri katıldı. Bu dönemde örgüt, propaganda ve ajitasyonda yoğun miktarda (yüzbinler ölçüsünde) yazılı materyal kullandı. Yükselen çalışma temposu, eylemlerde örgütün

militanlık ve savaşçı ruhunu artırmaya başladı. Hacıbektaş Şenlikleri sırasında, Alevi Partisi kurma hainliğine karşı, örgütün yürüttüğü teşhir çalışması toplumda ve demokratik kesimlerde büyük bir sempati bulmuştur. Alevi Partisi girişimi ve özellikle Gazi ayaklanmasına karşı tutumlarıyla, Alevi hareketini burjuva düzenin sınırlarına sıkıştırma çabaları ile burjuva yüzleri iyice açığa çıkan Alevi Temsilciler Meclisi'ni teşhirde de büyük destek sağlanmıştır. Alevi Partisi kurma girişimi ve giderek varlığı ile Alevi toplumuna zarar verir duruma gelen Temsilciler Meclisi'ne karşı aldığı doğru tutum, partimizin emekten yana Alevilerin arasında güçlenmesini sağladı. Ankara'daki büyük işçi eylemi içinde de partimiz, sınıfla alanlarda buluşuyordu. Bu eylemin gösterdiği önemli bir sonuç, partimizin sendikal alandaki çalışmalarına da yansıyacak olan, işçi hareketinin başını tutan sendika bürokratları ile sınıfın arasının iyice açıldığı ve sınıf hareketinin, sendikal hareketin önünü açabilmek için, sendikal demokrasinin işletilebilmesi için, tabanın söz ve karar sahibi olabilmesi için bu kesimleri teşhir etmek gerektiği idi.

Bu dönemde savaşkan, militan, kavgacı, işçi sınıfının yolundan yürüyecek bir gençlik hareketini kurabilmek için kadro ayrıldı. Ancak kadro düzeyinde çıkan bazı sorunlardan dolayı pek verimli bir çalışma yapılamadı.

Partimizin bu dönem içerisinde önüne koyduğu, partimizin kuruluşunun 75.Yıldönümü'nde militan kutlamalar yapılması kararı ülkede ve yurtdışında merkezi düzeylerde ve coşkulu bir biçimde yerine getirildi. Ülkede yapılan kutlama son yılların en coşkulu, en anlamlı kutlaması idi.

Son Merkez Komitesi toplantısı, uluslararası alandaki ilişkileri de değerlendirmiş ve canlandırılması kararını almıştı. 10 Eylül hazırlıkları bu alanı canlandırmak için bir kaldıraç olarak kullanıldı.

10 Eylül kutlamalarına konuşmacı düzeyinde ya da yazılı gönderilen çok sayıda mesajla partimizin Uluslararası Komünist Hareket'le ilişkileri yeniden güçlendiriliyordu. Resmilerin yıllarca SBKP'nin desteği ile engellediği bu ilişkilerin, Yağcı'lar eliyle resmilerin likidasyonu ve onu izleyen süreçte sosyalist sistemin yıkılmasının ardından, bu ilişkilerin tekrar güçlendirilmesi çok önemlidir. Yağcı'ların likidasyonunun, TKP'nin likidasyonu olmayıp oportünizmin likidasyonu olduğunu kanıtlamış oldu. Leninci TKP'nin yaşadığını ve Leninci hattını değiştirmeden mücadelesini sürdürdüğünü de göstermiş oldu. Bu ilişkiler sırasında ortaya çıkan bir durum da, dünya işçi sınıfı partilerinin, sosyalist sistemin yıkılması ile birlikte yeni arayışlara girdikleri, çözülmenin nedenleri üzerine araştırmalar başlattıkları, geneli ile hala komünist fikirler için savaştıkları ve dünyasal çapta komünist örgütlenmelerin biraraya gelebilmesinin zeminini de araştırdıkları idi.

Partimizin kuruluş yıldönümü ile birlikte, geleneksel Özveri Taarruzu başlatıldı. Dönemin sonunda yurtdışı ve ülkede taarruzun konulan örgütsel hedeflerle birlikte tamamlanması gerekiyordu. Dönem sonuna gelindiğinde bazı alanlarda hedeflerin gerisinde kalındığı ortaya çıktı.

Bu dönemden partimiz, dönemi genel hatları ile başarıyla tamamlamış, üyelik açısından olması gerekenin altında olsa da bir miktar büyüyerek, parti hattını daha geniş kesimlere duyurarak, daha militanlaşmış bir örgüt olarak çıkmıştır.

Üçüncü dönem: Partinin ayakları üzerine dikilme dönemi

Bu döneme genel olarak, partinin ayakları üzerine dikilme dönemi olarak bakabiliriz. Partimiz bu dönemde üye alımında, yeni alanlara girmede başarılı olmuş, sokak eylemlerinde aktifleşerek önemli deneyimler sağlamıştır.

Geçen dönemin sonunda yapılan değerlendirme toplantısında, Türkiye'de erken seçim olasılığı değerlendirilmiş ve hazırlanan biçimiyle seçimlerin burjuva hukuku çerçevesinde bile anti-demokratik olacağı vurgulanmış, seçimler konusunda ülkedeki sürece bakıp tutum belirleme kararı alınmıştı. Yine bu döneme ilişkin olarak, gençlik örgütünün bağımsız örgütlenmesi, kuruluş çalışmaları hızlanan Alevi Partisi kurma girişimini teşhir ve etkisiz hale getirme, örgütün teknik alanda ilerleme sağlaması, yeni alanlarda örgüt kurma, partiyi büyütme, devrimci örgütlerle birlik, Avrupa örgütünü güçlendirme, yayınları gecikmesiz çıkarma ve hızlı dağıtımını örgütleme, taarruzun tamamlanması için sınırlı bir süre uzatılması, uluslarası alanda hedeflediği partilerle ilişki kurulması... belli başlı kararlar vardı.

Değerlendirme toplantısının hemen ardından ülkede seçimlerin yapılacağı belli oldu. Partimiz MK'sı seçimlerle ilişkili tutumunu bir bildiri ile kamuoyuna açıkladı ve parti örgütlerine bu yönde çalışma direktifi verdi. MK bildirisi, yapılacak olan bu seçimlerin burjuva hukuk çerçevesinde bile anti-demokratik olacağını, seçimlerin işçi sınıfının, emekçi halkın hiç bir sorununa çözüm getirmeyeceğini, çözümün devrimde olduğunu vurguluyordu. Ülke içinde seçimlere katılma kararı veren ve bir blok oluşturan, Kürt halkının temsilcisi olarak seçimlere katılan HADEP ve onun oluşturduğu blokun destekleneceği duyuruldu. Seçimlere ayrı olarak katılma çalışmaları sürdüren Alevi Partisi kurma girişimcilerinin bu girişiminin Alevileri sınıftan ayırma ve düzene yamama girişimi olduğu, bunların teşhir edilmesi üzerine çalışma yapılması istendi.

Parti örgütlerimiz, legal platformları da kullanarak, seçimlerle ilgili tutumumuzu militan bir biçimde yaşama geçirmek için, bir-iki bölge haricinde, aktif bir çalışma sergiledi. Onbinlerce bildiri dağıtıldı. Kürt Hareketi'yle önümüzdeki dönemde daha yüksek boyutlarda sürdürülecek olan sıcak ilişkiler kuruldu. Alevi Partisi girişimcilerinin düzenlediği toplantılara da katılarak, militan çıkış yapıp bu girişimin önü kesilmeye çalışıldı. Ülke çapında etkin olduğumuz dernekler eliyle bu hain girişime karşı bir platform örgütleme çalışmaları yapıldı ve bir deklarasyon yayınlandı. Partimizin emekten yana Alevi çizgisini öne çıkarma kararının pratikte güzel yansıması olan bu eylemler Alevi emekçiler arasında devrimci, demokrat kesimler arasında, Kürt hareketinde ciddi destek buldu. Partimizin yürüttüğü çalışmaların da etkisiyle bu hain girişim şimdilik kaydıyla geri çekilmek zorunda kaldı. Bu girişime karşı mücadelenin ardıcıl olarak sürmesi gerekiyor.

Kuruluş çalışmaları süren gençlik çalışmasının, merkezi yapısı oluşturulmuştu. Gençlik çalışmasının yürüdüğü alanlarda gençlik kendi bağımsız çalışmalarını öne çıkarmaya başlamıştı. Kısa sürede parti hattına bağlı, yığınsal gençlik hareketi yaratmanın olanakları yakalanmaya başlandı. Mitinglerde, direnişlerde gençlik kendini göstermeye başlıyordu. Legal gençlik hareketinin kuruluş çalışmaları ile birlikte eski partililerin bulunduğu bazı alanlardan çalışmalara destek işaretleri geliyordu. Bir yandan eylemlerin bastırması, bir yandan da bu alana yeterli desteğin verilememesi üzerine bu alanda giderek militanlaşan, sokak kavgalarında öne çıkmaya başlayan çalışma kısa sürede kazanabileceği pek çok olanağı sağlayamadan geçici bir süre için zayıflık belirtileri gösterdi. Örgüt bürosu, gençliği yeni bir yapıda örgütleme önerisi ile soruna müdahale etti. Gençlik örgütlenmesine ilişkin kararın MK kararı olduğu hatırlatılarak, bir sonraki MK görüşmesine kadar gençlik çalışmasının bağımsız örgütlenme biçiminde götürülmesi istendi. Bunun ardından toplanan MK, olağan toplantısında, gençliğin bağımsız örgütlenmesi kararında ısrar etti.

Bu dönemin en güzel yanlarından birisi de, parti kararı ile çıkışı durdurulan *İşçinin Sesi*'nin yeniden merkez organ olarak, partinin 75.Kuruluş Yıldönümü ile birlikte yayına başlaması oldu. Merkez Organ, Uluslararası Komünist Hareket'le daha güçlü bağlar kurulabilmesi için, aynı tarihten itibaren İngilizce olarak da yayınlanmaya başlandı. Yaklaşık üç yıl gibi bir süre illegal yayının çıkmamış olması, yayının yoldaşlara, sempatizanlara ve devrimci kesimlere zamanında ve yeterince ulaştırılabilmesi sorununu da gündeme getirdi. Merkez Organ'ın zamanında çıkabilmesi ve ihtiyaç kadar, örgütler eliyle çoğaltılıp dağıtılması sorunu bu dönem içerisinde çözülemedi. Birçok yoldaş, bir iki sayı hariç, Merkez Organ'ı elde edemedi. Bunda örgütün zaafı yanında yerel örgütlerin ellerine geçirdikleri yayınları insiyatif kullanarak yeteri kadar çoğaltamamaları da rol oynamıştır. Hâlâ her olanağı merkezden bekleme eğilimi, bazı alanlarda olduğu gibi, bu alanda da sürmektedir. Bu dönemin sonunda yayınlar sorununa düzgün bir çözüm bulunabilmesi için, konu MK'ya götürülmüştür.

Bu dönemin ikinci yarısında ve sonlarına doğru, MK'nın Avrupa parçası, Avrupa'ya ilişkin sorunları görüşüp bu alana ilişkin bir dizi öneri yaptı. Örgütün mali durumunun süratli bir biçimde gözden geçirilmesini istedi.

MK, ülkedeki nesnel ortamın ihtiyacına uygun düşen DEVRİMCİ BİR ÇEKİM MERKEZİ yaratılması ihtiyacına ilişkin Genel Sekreter'in getirdiği görüşleri onayladı. Önümüzdeki MK'ya kadar konunun devrimci örgütlere götürülmesi, görüşmelerin yapılması kararlaştırıldı. Merkez, bu alanda, devrimci örgütlerle üst düzey görüşmelerde bulunarak bu ihtiyacı somut olarak görüştü. Ümraniye olayları ile birlikte, ülkede ve Avrupa'da, devrimci güçlerle birlikte yerel düzeylerde eylemlere girme hızla artmaya, ilişkilerde devrimci kardeşlik duyguları öne çıkmaya, düşmana mümkün olan her durumda birlikte vurabilme yönünde önemli ilerlemeler kaydedilmeye başlandı. Bu çalışmalar partimizin bir yanı ile militanlığını arttırırken, öte yandan uzun bir süredir pratikte kullanmadığımız bazı çalışmaları pratiğe sokmamıza da yaradı.

Bu dönem, partiye insan kazanma açısından, kongreden bu yana en verimli dönem oldu. Ayrıca, pratikte sınanıp da partiye girmek üzere hazır bekleyen çok sayıda yakın sempatizan kazanılarak dönemin sonuna gelindi.

Örgütün canlanması, nesnel ortamın da yardımı ile büyüme sürecine girmesi, örgütteki militanlığın artması, örgütsel çalışmanın her alanında güvenlikli çalışmayı gündeme getirdi. Ancak bu dönem içerisinde, konspirasyona dikkatte bir ölçüde ilerleme sağlanmışsa da,

sağlanan düzeyin örgüt hiyerarşileri yükseldikçe çok yetersiz kaldığı gözlendi ve konunun yaptırıcı kararlar almak üzere, bir sonraki MK'ya götürülmesi kararlaştırıldı.

Dönemin sonuna doğru, ülkenin içinden geçmekte olduğu durumu, partinin geldiği aşamayı ve önümüzdeki dönemin çalışmalarını kapsayan bir değerlendirme yapan Genel Sekreter Yoldaş, MK'nın Avrupa parçası ile bir görüşme yaparak önümüzdeki döneme ilişkin görüşlerini aktardı. Bu toplantıda, Genel Sekreter'in yeni döneme ilişkin değerlendirmelerinin MK'ya sunulup, partinin çalışma programı haline getirilmesi kararlaştırıldı. Bu çalışma dönemini de büyüyerek, güçlenerek tamamladık ve önümüzdeki çalışma dönemine ilişkin öneriyle, partimize yeni bir dönemi başlatmak üzere, MK toplantısına gittik.

Dördüncü dönem: Yeni dönem, yeni çalışma

Kısa bir süre önce toplanan partimiz Merkez Komitesi, geçtiğimiz dönemin ve partimizin içine girdiği yeni aşamanın genel bir değerlendirmesini yaptı. MK, bazı özel konulara ilişkin aldığı kararların yanında, Genel Sekreter'in yeni döneme ilişkin değerlendirmelerini önümüzdeki dönem için, çalışma programı alınması temelinde, ana karar olarak kabul etti. Yapılan değerlendirmede 9.Kongre'den bu yana, ülkenin içinden geçtiği aşama da dikkate alınarak, partinin bugün artık dünle karşılaştırılamayacak bir aşamaya geldiğine dikkat çekildi.

Genel Sekreter'in, çalışma programı olarak kabul edilen, MK ana kararında vurgulanan, fikirlerden bazılarını özetleyerek aktaralım:

1) Türkiye, Cumhuriyet döneminin en büyük krizini yaşıyor. Egemen sınıfın yönetememe krizi derinleşiyor. Bu krizin bir devrimci duruma dönüşeceğinin tüm işaretleri gözleniyor. Militanlaşarak ülkenin her tarafına yayılmaya başlayan öğrenci hareketleri ortamı iyi anlatıyor.

2) Düzene karşı sokaklara taşmaya başlayan tepki nedeniyle, bir yandan giderek yoğunlaşan devlet terörüyle, öte yandan halkta biriken öfkenin devrimci güçlerle birleşmemesi için yayılmaya çalışan legalizm ve reformizmle devrimci hareket tasfiye edilmeye çalışılıyor.

3) Devrimci hareketin birliği zorunludur. İlk adımda faşizme, şövenizme, şeriatçılığa, emperyalizme ve yerli finans kapitale karşı, demokrasi, özgürlük ve emekten yana bir düzen için hareket birliği, ortak karar-ortak eylem gerekiyor.

4) Devrimci birliğin fikir planından pratiğe aktarılması. İlk adım, birliği yaşam içinde başlatmadır. Bunun da yolu günlük mücadeleler içinde yerel örgütler arasında dayanışma, işbirliği, ortak çalışmadır.

Tabandaki çalışmanın başarı oranı, üst düzeyde oluşacak birliğin, cepheleşmenin hızlı ve sağlıklı olmasını sağlayacaktır. Bu yüzden de ortak yerel çalışma parti örgütlerimizin gündeminin başına geçecektir.

5) Devrimci cephenin kurulması için TKP'nin yerel örgütlerinin yapması gereken görevler:

a) Gözümüzü Türkiye'nin bu koşulları içinde militan mücadele veren güçlere çevireceğiz. Burjuvaziye karşı mücadele pratikteki güçbirliği ölçütümüzdür.

b) Burjuvaziye karşı mücadele eden devrimci güçlerin bulundukları bölgelerin çoğunda yerel komiteler var. Pratik içinde yer aldığımız bölgelerde bu komitelerin zaten içindeyiz. Var olduğumuz ya da yeni girdiğimiz ama henüz ortak pratik çalışmaların içinde yer almadığımız bölgelerde mevcut komitelerle ilişkiye geçerek, -komite yoksa o bölgedeki devrimci güçlerle ilişki kurup komite oluşturarak- komitenin disiplinine uyarak ortak çalışmaya katılmalıyız. Bu alanlarda ortak çalışmalara katılmak için komitede yer alma önkoşulunu dayatmamalıyız. Hedef yerel mücadelelerde işbirliği, mücadelenin yükseltilmesidir. Bu anlayışla yerel mücadelelerde yer alırsak, bir süre sonra komitelerde de temsil ediliriz.

c) Legal, illegal birlikte neler yapılabileceğini taban, bölge ilişkileri içinde ortak belirlemelidir.

d) Birlik içinde geçmiş dönemin tortularını, psikolojisini atmış olarak yer almalıyız.

e) Bölgeler dışında ülke çapında varolan çalışmalar da ortak çalışma zeminleridir.

6) Yeni dönemde parti içi yenilenme ve gerçek bir atılım. Bugün örgüt içi yaşamda da yeni bir döneme giriyoruz. Her dönemin kendine özgü özel koşulları ve ona uygun davranış biçimleri vardır. Bizi bu yeni döneme getiren disiplinimiz olmuştur. Bu disipline yaslanarak yeni dönemin istediği kavgacı, militan, ortama iradi kararlarla müdahale eden komünistler olarak çalışmalarda yer almalıyız. Eski yoldaşlar, her döneme uyabilen, devrimin gerçek kadroları olduklarını tekrar kanıtlamalı, gelen yeni kadroları da dönemin istediği kadrolar olarak yetiştirmelidirler. Geçmiş dönemde hasar görmüş olan, partiye teslimiyet, yoldaşlar arasındaki dayanışma duygularını süratle yükseltmeli, bu dönemde özeleştiri silahını asıl olarak kendimizle, kendimizin olması gereken çalışması ile hesaplaşmaya yöneltmeliyiz. Bunları başarı ile uygulayabilirsek partimize, sınıfa yaraşır komünistler olabiliriz.

7) Bu dönemde parti içi tüzük, program eğitimi hızlandırılmalıdır. Neden TKP? TKP'yi TKP yapan nedir? Öteki örgütlerden farkımız nedir? Sorularının yanıtlarını derinden kavramanın yolu bu eğitimden geçer.

8) Çalışmalarımız kadar ülkede kabarmakta olan devrimci dalga da üye kazanma hızımızı artırıcı bir işlev görüyor.

Bugün nerede, hangi alanda çalışırsak çalışalım, bu çalışmalarımızı yeni üyeler kazanma üzerinde yükseltmezsek, bu çalışmalar başarılı sayılmamalıdır. Bu dönemde önümüzdeki görevleri başarabilmek için yeni üyelerle büyümemiz gerekiyor.

9) Ülkede, tarihinin gördüğü en büyük krizle birlikte, büyük bir kavga da yaklaşıyor. Sınıf savaşının bugün geldiği aşamada silahın yeri önemlidir. 9.Kongre kararını tam olarak yaşama geçirebilmek için silahın bugünkü mücadeledeki yerini doğru belirlemek gerekir.

a) İki noktayı hiç akıldan çıkarmamak gerekiyor. Birincisi, devrimi halk yapar. İkincisi, komünistler halkın fedaisi değildir. Buradan anlayacağımız, yığın mücadelesinin halkçı karakterini dikkate alıp bugünkü düzeye uygun, bugunkü düzeyi bir adım ileriye götürecek yöntemleri kullanacağız. Bunu dikkate almadan kullanılacak araçlar, hem mücadeleye, hem de örgüte zarar getirir.

b) Teknikte ileri olan taktikte de ileri olur doğrusunu akıldan çıkarmadan, ama örgütün ve yığınların düzeyine uygun tekniği mücadelede kullanacağız. Daha gelişkin teknolojiyi kullanabilecek özel birimler de yetiştirmek gerekiyor.

c) Parti çalışmasında merkezin yerine getirmesi gereken görevleri merkez, olanakları ölçüsünde, yerine getirmeye çalışırken, merkezin sağlayamadığı olanakları da parti örgütleri sağlamanın yollarını bulmalıdır.

d) Sonunda asıl olan komünistin ruh halidir, moralidir, mücadele azmidir. Beyinlerimizi savaşa hazır hale getirelim.

Bu bölümde, önümüzdeki çalışma döneminin programını ana noktaları ile özetlemeye çalıştık. Tüm yöneticiler ve örgütlerimiz bu yeni dönemin çalışma programını iyice özümlemeli ve yaşama uygulamalıdır.

Bundan sonraki mücadele aşamasında, örgütün çalışmalarında, yanlış yapmaktan korkmadan süratli karar almak, alınan kararları süratle yürürlüğe koymak, alınan kararların uygulanışını sürekli kontrol etmek gerekiyor. Bugün karar almama günü değildir. Görevleri profesyonel devrimci anlayışıyla yerine getirmek, bu anlayışı partiye egemen kılmak gerekiyor. Bu anlayış ile çalışamayanların, üstlerden başlayarak, bu görevleri bu anlayışla yaparım diyenlere rahatsızlık duymadan devretmeleri gerekiyor. Tüm parti görevlerinde, nerede görev yapılırsa yapılsın, sonuçta herkesin çalışmasını parti ve komünizm için yaptığını unutmadan çalışma yapması gerekiyor.

Yeni dönemin en önemli başarı ölçütü partiye yeni üye kazanmaktan geçecektir. Ortam da bu yönde yardımcımızdır. Yeter ki döneme uygun psikolojiyi yakalayalım. Üye alımında asıl olarak legal alan çalışmalarını iyi değerlendirmek gerekiyor. Her tür çıkarcıyı, provokatörü, kötü niyetliyi bu alan en kolay ele verir. Yeni alınan yoldaşlar da, bu alanda pişerek parti hamuru ile yoğrulur. Tüm yoldaşlara, taraftarlarımıza "TKP ne için savaşıyor?"'u derinden öğretmemiz gerekiyor. Bunun yolu da yoğun bir program ve tüzük eğitiminden geçer.

Yeni başladığımız bu çalışma döneminde, her zaman olduğu gibi, parti çalışmalarının istediği insan tipini yaratmak, partinin bugünkü taktik çizgisini pratiğe geçirmek için çalışmaktan, herşeyi ile ikircimsiz partiye teslim olup çalışmaktan geçer.

Gençlik çalışması bu dönem, MK'nın ısrarı üzerine, bölgelerden ayrı yürüyecektir. Ülkede gençlik hareketinin sokağa taştığı bugünkü ortamda okul okul, şehir şehir koşan, demokratik, yığınsal bir öğrenci hareketi yaratmak için olağanüstü enerjiyle boğuşan bir çalışma sergilemek gerekiyor. Kendi yayınına sahip, ülke çapında gençliği doğru temelde örgütlemek için siyaset üreten, savaşkan gençlik hareketi yaratılmalıdır.

Çalışma programını okuyan yoldaşlar da görecektir ki, yerel örgütlere ve yerel çalışmalara bu dönemde büyük görevler düşüyor. Bazı bölgeler vardır ki kendi içinde, en az beş-on yeni bölgeye ayrılabilir. Bu bölgeler güçlerimizin dağılımı da dikkate alınarak, ilişkilerimizin, çalışmalarımızın durumuna bakılarak, şehir haritalarını da önümüze koyup daha verimli bir çalışma sağlayabilecek bölgelere küçültülüp, çalışma yaptığımız alanlar arttırılmalıdır. Altlarda sıkışmış, bu yüzden önü açılamayan yoldaşları, bu alanlarda korkmadan görevlendirmeliyiz. Yeni kurulacak bu bölgelerin, eskileri de gözden geçirerek, tüzüğün gerektirdiği sayıya ulaşıp bölge komiteleri olmaları hedeflenmelidir.

Bu MK ile birlikte, parti bütününün önüne çok yoğun bir çalışma dönemi konulmuştur. Partisine, sınıfına layık komünistler olacaksak bu dönemi başarı ile tamamlayacağız.

Ne mutlu devrimin bayrağını burjuvazinin kalelerine dikmek için savaşanlara!

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Türkiye'nin gereksinimi partidir!

Gelecek onun için savaşanlarındır!

Tarihimizin doğrularını özümseyelim, gerekli dersleri çıkaralım

İhtiyar Anadolu'nun savaş tarihi

Musa Harşın

Kurtuluş Savaşı sırasında, düzenli ordu-halk ordusu çatışması olarak kendini dışa vuran hegemonya kavgası, burjuva hegemonyasının kazanmasıyla sonuçlanmıştır. Sınıf savaşı, halk hareketi, hiçbir ülkede o toplumun geçmişinden kopuk, gerçek üstü bir düzlemde yürümez. Sınıf savaşı, her zaman, o toplumun harcına, harmanına, örgüsüne katılan, tarih içinde belirmiş savaş çizgileri üstüne oturur.

Resmi tarih, Kurtuluş Savaşı'nı Mustafa Kemal'in 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak basmasıyla başlatır. Bunun bir evveliyatı yoktur. Bu görüşe göre, Mustafa Kemal'ler Ankara'nın bozkırında Osmanlı devletiyle hiçbir ilişkisi olmayan yepyeni bir devlet yaratmışlardır.

Şimdi bu iddiayı inceleyelim. Gerçeğin kapısını aralamaya İnönü'nün şu değerlendirmesi ile başlayalım:

> "Milli Mücadele esasen bir ordu ihtilali idi." (Abdi İpekçi, *İnönü Atatürk'ü Anlatıyor*, Cem Yayınları, s.40)

Miralay İsmet gibi yıllarını Osmanlı ordusuna vermiş bir erkanı harbin hangi orduyu kastettiği açıktır.

Osmanlı İmparatorluğu'nda erk ilişkileri, seyfiyye (ordu), kalemiyye (bürokrasi) ve saray (padişah-halife) olarak başlıca dört güç merkezinin birbirleriyle kurdukları çatışmalı dengenin içinden geçerek beliriyordu. 1980 İttihat ve Terakki hareketiyle atılım yapan burjuva devrimi, ordu ve Bâbıâli bürokrasisine dayanarak saray ve ilmiyyenin gücünü sınırlamıştı. Birinci Dünya Savaşı koşullarında ordunun nüfuzu iyice artmış, birçok mülki yetkileri ele geçirmişti.

Savaşın ortalarında, Enver Paşa gibi hayalperestlerin dışındaki her düşünen kafa harbin kaybedileceğini anlamıştı. Onun için gelecekte en elverişli koşullarda bir mütareke yaparak Anadolu'yu kurtarma düşüncesi devlet-ordu kadrolarında yayılmıştı.

Osmanlı genel kurmayı, bu amaçla, gözden ırak yerlere gizlice silah-cephane sevkiyatına başlamıştı. Ayrıca, İttihat ve Terakki silahşörlerinden, ordu kadrolarından gerilla savaşı yürütecek "özel harp" teşkilatlanması da yedekleniyordu.

Mütareke döneminde de, koşullar iyice ağırlaşmadan, yetenekli komutanları direniş merkezleri olabilecek yetkili mevkilere atama siyaseti güdüldü. Kazım Karabekir, elde kalan tek derli-toplu kuvvete, Erzurum'daki 15.Kolordu'ya tayin edildi. Mustafa Kemal'in olağanüstü yetkiler ve geniş karargah kadrosuyla Samsun'a çıkması işte böyle bir ordu-devlet organizasyonu idi.

Amasya Genelgesi, Erzurum-Sivas Kongreleri, Heyeti Temsiliye'nin kuruluşu süreci içinde İstanbul hükümetinin Mustafa Kemal hakkında tutuklama kararı çıkarmasına, onun da askerlikten istifasına, bunun üstüne Kazım Karabekir'in maiyetiyle çıkagelip, "emrinizdeyiz, paşam!" diye selam durmasına resmi tarih çok vurgu vurur. Bu gibi olaylar aslında İngiliz İşgal Komutanlığı'nın baskısı ve Yunan ilerleyişinin yarattığı dalgalanmalara göre gidip-gelen güç dengelerinin cilveleriydi.

Bunlar oluyor ama resmi tarihin pek lafını etmediği şöyle olaylar da oluyordu:

> "Ferit Paşa hükümetinin çekilmesi ve Ali Rıza Paşa'nın hükümet kurması, Sivas Kongresi'nden sonra, Atatürk'ün ve Kuvayi Milliye'nin baskısı ile sağlanmıştı. (...) Yeni hükümet vazifeye başlar başlamaz, azasından Bahriye Nazırı Salih Paşa'yı milli hareketin lideri Mustafa Kemal Paşa ile görüşmek üzere Amasya'ya göndermişti. Atatürk de Sivas'tan Amasya'ya gelmiş ve İstanbul hükümetinin temsilcisi ile görüşerek bir takım protokoller imza edilmişti. Taraflar arasında böylece bir anlaşma yapılmış oluyor ve bunun neticesi olarak İstanbul hükümeti, Heyeti Temsiliye'yi resmen tanımış bulunuyordu. Varılan anlaşma ile İstanbul hükümeti Heyeti Temsiliye'nin servis hizmeti namı altında her yerle telgraf muhaberatı yapmasını kabul ediyordu. Bu suretle Heyeti Temsiliye, bütün memleket meseleleri sebebiyle icap ettikçe hem hükümetle, yani İstanbul ile, hem de Kuvayi Milliye Teşkilatı ile bütün ordu birlikleri ile serbestçe ve resmen muhaberede bulunmak imkanını elde etmişti. Bunun açık manası, Amasya protokollerinin Heyeti Temsiliye'yi millet hizmeti yapan resmi bir makam haline getirmiş olmasıdır. Mustafa Kemal Paşa bundan azami derecede istifade ediyor ve bu sayede mülki amir olarak, asker ve kumandan olarak selahiyet sahibi bütün makamlarla muhabere ediyor, sözünü geçirmeye çalışıyordu." (İ.İnönü, *Hatıralar*, Bilgi Yayınları, s.180-181)

Demek ki Heyeti Temsiliye, en azından 1919 sonbaharında, İstanbul'un resmen tanıdığı ve yetki verdiği hukuki bir devlet organıdır.

Şimdi *Nutuk*'tan aşağıdaki parçayı okuyalım:

> "İsmet Paşa, ben Ankara'ya muvasalattan (vardıktan- *ed.*) sonra, Ankara'ya yanıma gelmişti. (Ocak 1920-*ed.*) Beraber çalışıyorduk. Fakat Cemal Paşa'dan sonra, Harbiye Nezareti makamına Fevzi Paşa hazreteleri geldi. Müşarünileyhin (Fevzi Paşa'nın -*ed.*) sureti mahsusada talebi üzerine ve bilhassa mühim bir maksatla, kendisini (...) İstanbul'a göndermiştim.
>
> "Mühim olarak mütalâa ettiğimiz şu idi: Yunanlılar taarruza hazırlanıyorlar. Buna karşı makul olan bütün kuvvetleri seferber ederek muntazam bir harbe girmekti. Bahu-

sus, Fevzi Paşa Hazretleri, bu lüzum ve ıztırarı takdir etmekte idi.

"İşte, bu hazırlığı yapmak üzere İsmet Paşa'nın İstanbul'da bulunması ve hatta Erkânıharbiye Riyaseti'ne resmen getirilerek temini mesaisi, çok nafi olacak idi. Bu maksatla İstanbul'a gitmesine lüzum görmüştüm. (Kemal Atatürk, *Nutuk*, c.1, 1919-1920, Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, 7.baskı, s.393)

Görüldüğü gibi, en azından İstanbul'daki Harbiye Nezareti ile Ankara'daki Heyeti Temsiliye arasında hedef ve hedefe nasıl varılacağı üstüne fikir birliği ve üst düzeyde kadro alışverişi vardır. Bu alıntıdan aklımızda tutmamız gereken kritik fikir, muntazam, yani düzenli harp fikridir. Devletin sınıfsal seçimini anlatan bu stratejinin sonuçlarına daha sonra değineceğiz.

Buraya kadar Osmanlı ile Cumhuriyet arasında esas olarak ordu aracılığıyla kurulan organik bağa işaret ettik. Şimdi, resmi tarihin başka bir açığına değineceğiz.

Resmi tarih açık üstüne açık veriyor

Resmi tarih, o zamanlar Mustafa Kemal hareketi dışında bir başka direniş hareketi yoktu makamında konuşur. Ancak, olgular karşısında eli bir hayli zayıf olduğu için, bu izlenim, daha ziyade, Kuvayi Milliye hareketini küçümseme ve töhmetleme yoluyla uyandırılmak istenir.

Mondros Mütarekesi'yle Anadolu'ya dalan işgal kuvvetlerine karşı direniş, 19 Mayıs 1919'dan çok daha önce Kuvayi Milliye (Milli Kuvvetler) tarafından başlatılmıştır. Kuvayi Milliye yerel sivil örgütlenmelere dayanıyordu. Alacalı-bulacalı bir sınıfsal bileşimi vardı. Orduyla arası bozulmuş zabitlerden, İttihatçılardan, asker kaçaklarına, eskiden beri dağda dolaşanlara, efelere, çetelere, İştirakiyuncu sempatizanlara, komünistlere kadar geniş bir yelpazeyi tutuyordu.

İşgalin ilerlemesi karşısında devletin aczi, halkı kendi kaderini doğrudan ele almaya doğru hareketlendirdi. Halk gençliği hızla Kuvayi Milliye saflarına aktı. Yerel kahramanlar, halk önderleri fışkırdı.

Maraş-Antep-Urfa'da Fransızları dize getiren destanı ordu değil, Kuvayi Milliye yazdı. Ege'de, Yunan ilerleyişini yavaşlatıp stratejisini bozan Kuvayi Milliye oldu. Sonra, birbiri peşisıra patlayan padişahcı-şeriatçı-İngilizci ayaklanmaları bastıran, Anadolu'da bağımsızlıkçı cepheyi ayakta tutan yine Kuvayi Milliye idi.

Peki o günlerde ordu ne haldeydi?

"Meclisin açıldığı günlerde, eldeki kuvvetlerden, yalnız doğuda Kazım Karabekir Paşa'nın kumandası altında bulunan bir kolordu, dağılmadan nizami vaziyetini muhafaza ediyordu. Bu kolordunun mevcudu diğerlerine nispetle az çok dolgundu ve hududu beklemekten, vazife ifa etmeye hazır olmaktan başka bir işi yoktu. Diğer kolordular memleketin her tarafına dağılmış ve yayılmış olarak çok zayıf mevcutlu idiler. Bunlar adeta kadro halindeydiler. Yunan ve Fransız işgaline karşı teşşekkül eden Kuvayi Milliye, ordunun yardımına muhtaç bir durumunda bulunduğu için bu kolordular her vasıta ile onlara yardım etmek mecburiyetinden dolayı takatten daha çok düşmüşlerdi. Kuvvetleri daha da azalmış, subayları muhtelif yerlerde vazife almış olarak tam manası ile bir iskelet halinde bulunuyorlardı. Memnuniyeti mucip olan bir nokta, son derece dağınık bulunmakla beraber askeri kıtaların üzerinde kolorduların emrikumandası cari idi. Kumandanlar, kendi kıtalarını istedikleri yere sevk edebiliyor, emirler verebiliyor ve merkeze muntazaman raporlar gönderiyorlardı. Bu vaziyet, Mustafa Kemal Paşa'nın bir senden beri memlekette resmi bir sıfatı olmadığı halde, gerek Heyeti Temsiliye'den evvel, gerek Heyeti Temsiliye kurulduktan sonra uğraşa uğraşa temin edebildiği müspet bir neticedir." (İ.İnönü, *Hatıralar*, s.199)

Resmi ordu seferi hale geçememiş. Asker sayısı çok az. Eylemde henüz bir üstünlüğü yok. Çekirdek kadroyla, dağınık birimlerden oluşan, iskelet bir yapı elde tutuluyor.

Yalnız, emir-komuta zinciri mükemmelen işliyor. Merkez, birimleri durumun gereğince yönlendirebiliyor. Emir veriyor, rapor alıyor. Yani işleyen bir mekanizma var. İşte, ona savaş örgütü olma özelliğini veren ve geleceği kazanmasını sağlayan canalıcı husus budur. Her ciddi örgütçünün gıpta edeceği, örnek alacağı, içselleştireceği merkezi örgüt işleyişi budur.

Düzenli ordu-halk ordusu

Yukarıda değindiğimiz muntazam harp fikrinin burjuva örgütleniş biçimi muntazam ordu-devlet ordusudur. Böyle bir gelişim, yönetici sınıfın çıkarlarını güvenceye alacak şekilde devletin sürekliliğinin sağlanması demek olacaktı.

Kuvayi Milliye akımı ise halkın bağrından fışkıran demokratik- yığınsal müdahaleyi temsil ediyordu. Kuvayi Seyyare (Seyyar Kuvvetler) kumandanı Çerkes Ethem, bu yığınsal girişim çizgisinin önde gelen ismiydi.

Bu iki eğilim, bu iki çizgi daha başından beri aynı cephe içinde birbiriyle çatışmıştır. Toplumsal yapının yetersiz gelişimi koşullarında birinci çizgi hegemonya savaşını kazanmış ve ikinci çizgiyi cibilliyetine uygun bir tarzda tasfiye etmiştir.

Şimdi bu gelişmeleri, birinci çizginin yetkili ağızlarından okumaya devam edelim:

"İç isyanların bastırılmasında muntazam kuvvetlerden çok Kuvayi Milliye'nin muvaffak olması ordu aleyhinde bir hava yaratmıştır. Yunan taarruzundan sonra vaziyet büsbütün karıştı. Herkesin dilinde 'Muntazam ordundan hayır yok' sözleri dolaşıyordu. Yozgat İsyanı'nı bastırıp döndükten sonra, Kuvayi Seyyare'nin ve Çerkes Ethem'in itibarı büsbütün arttı. Ethem ve Reşit Bey'ler ordu aleyhinde çok propagandalar yapıyorlar, yeni esaslar üzerinde, milis esaslarına göre halk ordusu tertip etmek lüzumundan bahsediyorlardı. Bunların birçok taraftarları da vardı.

"Biz bu hava içinde orduyu kurmaya çalışıyorduk. Orduyu kurmak için asker alıyoruz, sabahleyin giydiriyoruz, teçhiz ediyoruz, silahlandırıyoruz, akşam üzeri hepsi gidiyorlar. Buna karşılık Kuvayi Milliye'yi bir isyanın bastırılması için bir yere memur ediyoruz. Gidiyor, isyanı bastırıyor, asıyor, kesiyor, tedip ediyor. Şüphesiz bunlar olurken silahlı müsademeler yapılıyor. Zayiat veriyor. Bu arada talan yapıyor, birtakım uygunsuz hareketler cereyan ediyor. Bu vazifeden zayıflamış olarak dönecek yerde, daha kuvvetlenmiş olarak geliyor. Çünkü orada istidatlı gördüğü insanları kendi kuvvetine katmasını biliyor. (...)

"İç isyanların sonunu almak üzereyiz. Yunan taarruzu belli bir hatta durmuş bulunuyor. Memleketin siyasi havası son derece karışık. Büyük mesele şu: Orduyu bir türlü teşkil edemiyoruz. Kuvayi Milliye devrinin yarattığı en büyük güçlük. Kumandanlar da Kuvayi Milliye usulü tertipler içinde çalışıyorlar. Halktan iane ve yardım alarak kendi kuvvetlerini besliyorlar. Kuvvetleri içinde inzibatı sağlamak için askeri usulleri değil, Kuvayi Milliye'nin uyguladığı usulleri tatbik ediyorlar. Bu tertipler varken, bildiğimiz askeri usuller bunun yanında işlemiyor." (*agy*, s.212)

Düzenli ordu elde asker tutamıyor. Halk gidip Kuvayi Milliye'ye yazılıyor. Bu, o zamanlar, toplumda ibrenin Kuvayi Milliye'yi gösterdiğinin en açık kanıtıdır. Eylemde, girişimde üstünlük Kuvayi Milliye'de. Öyle ki, bunun ideolojik-moral etkileri ordu kadrolarına kadar sızmış. *Nutuk*'dan öğreniyoruz ki, o zamanlar Garp Cephesi kumandanı olan Ali Fuat Paşa da bundan nasibi almış:

"Efendiler, 8 Teşrinisani 1920'de, Fuat Paşa, Ankara'ya geldi. İstikbal için bizzat istasyonda bulunuyordum. Paşa'yı omuzunda bir filinta oldu halde Kuvayi Milliye kıyafetinde gördüm. Garp Cephesi Kumandanı'nı bu kıyafete rağbet ettiren fikir ve zihniyet cereyanının bütün Garp Cephesi üzerinde ne derece ileri bir tesir yapmış olduğunu anlamak için artık tereddüde mahal kalmamıştı. Onun için Fuat Paşa'ya kısa bir mütalâadan sonra, yeni alabileceği vazifeyi söyledim. Maalmemnuniye kabul etti. Aynı günün gecesi İsmet ve Refet Paşa'ları davet ederek yeni vaziyet ve vazifelerini kararlaştırdık. Kendilerine verdiğim kati direktif: 'Süratle muntazam ordu ve büyük süvari kütlesi vücuda getirmekten' ibaret idi. Bu suretle 1920 senesi Teşrinisani'sinin sekizinci günü 'gayrimuntazam teşkilat fikrini ve siyasetini yıkmak kararı' fiil ve tatbik sahasına vaz'edilmiş oldu." (K.Atatürk, *Nutuk*, c.2, s.504)

Mustafa Kemal'lerin temsil ettiği köklü devlet geleneği, tabii ki, onlara üstün bir siyasi formasyon kazandırıyor. Bu yönetim birikimi, bakışı bulanan üst düzey yöneticiyi görevden almada ikircim göstermediği gibi, hem onu yitirmemek ve hem de onun bu yeni havalarından en iyi şekilde yararlanabilmek için Moskova'ya elçi olarak yollama kıvraklığını gösterebiliyor. İşini bilen örgütçü, bu ikircimsiz ama esnek tutumu aklının bir köşesine yazmalıdır.

İnönü'nün anlatımına geri dönelim:

"Kuvayi Seyyare Kumandanlığı ile takışmışız. Ankara'da ve memleketin birçok yerinde işlemeye başlayan yeni bir tertiple, Yeşilordu hareketi ile, karşı karşıyayız. Yeşilordu hareketi, daha iç isyanlar zamanında gelişmeye başlamıştı. Yozgat İsyanı'nı bastırdıktan sonra Ankara'ya döndüğü zaman Ethem ve Tevfik Bey'ler de Yeşilordu'ya girmişler. Tabii Reşit Bey de Yeşilordu'da.

"Kuvayi Milliye'nin büyük itibarı bilhassa Ethem ve kardeşleri üzerinde toplanıyordu. İç isyanların bastırılmasında oynadıkları rol,

Kuvayi Milliye saflarının tipik bir örneği: Kandıra ve havalisinde faaliyet gösteren İpsiz Recep müfrezesi.

onların, Ethem kuvvetlerinin gittikçe büyümesini sağladı. Bunlar içeride bir vazife yapıp döndükten sonra yerlerine gönderdiğimiz zaman, cephede istedikleri kadar ilerliyorlar ve diledikleri yerde kalıyorlardı. Başlarında bulunan kumandanların vakitleri daha çok içeride geçiyor ve her türlü siyasi faaliyete giriyorlardı. Ethem ve kardeşleri üzerinde toplanan itibar, içeride ayrıca büyük bir siyasi faaliyet zemini olmuştu. Her yerde herkese telkin edilen fikir şu idi: Görüyorsunuz, muntazam ordu bir işe yaramıyor, o devir geçmiştir. Rusya'da olduğu gibi milli bir ordu teşkil etmeliyiz.

"Sözü edilen milli orduya, daha çok Ethem kuvvetleri çekirdek teşkil edecek ve bu kuvvetler istenilen sistemle milli ordu haline gelecekti. İşte 'Yeşilordu' diye siyasi tarihimize geçen olay budur. Rusya'daki Kızılordu'ya karşılık, Müslüman Türkiye'de Yeşilordu kurulacak, bu ordu kendine göre usullerle idare edilecektir. Bu fikir Meclis'te ve siyasi mahfillerde devamlı işleniyordu. Niyetleri, Yeşilordu kurulduktan sonra, milli hareket, sosyal ihtilal hareketine dönecek ve komünist hareketini bize getireceklerdi.

"Bu fikri savunanların ve temsil edenlerin, ayrıca siyasi teşkilatları da vardı: Halk İştirakiyun Fırkası. Bir yandan da fırka olarak çalışıyorlardı." (İ.İnönü, *Hatıralar*, s.224-225)

Düzenli ordu-halk ordusu çatışması olarak kendini dışa vuran hegemonya kavgasının, burjuva hegemonyasıyla sonuçlanmasının altında yatan nesnel nedenin, yetersiz toplumsal gelişmişlik düzeyi olduğunu yukarıda söylemiştik. Bu taban üstünde yükselen burjuva yolcu siyasal önderliğin burjuva hegemonyasını güvenceye alacak merkezi örgüt üstünlüğüne de değinmiştik.

Hegemonya savaşı sürüyor

Şimdi, hazır konuyu ele almışken, eylemde cüret ve kararlılık ile örgütsel büyüme ve hegemonyayı kazanma arasındaki ilişkiyi o sınıfın nasıl gördüğüne bakalım:

"Mütevazi ölçüde bir zafer de olsa, Birinci İnönü Muharebesi ve Ethem'in tasfiyesi gerçekten çok meseleyi halletmişti. Şimdi bu meseleden birini söyleyeceğim. Bizim orduda bugünlere kadar büyük bir hastalık vardı. Yedi sekiz aydan beri asker alırız, getiririz, giydiririz, besleriz, fakat silahını almış, cephanesini beline takmış, firar etip giderdi. Firarileri evine kadar takip ederiz. İmkanı yok tutamayız. İş manevi bağlılığa kalmıştı. Aramızda görüşüyoruz, çare arıyoruz. Nihayet karar verdik ki, firarı önlemek için manevi kuvvet ve bağlılık tesis etmek lazımdır. Buna çalışalım dedim. Ancak, manevi kuvvetin, vazife hissinin teessüs etmesi ve firarların önlenmesi için ilk manevi çare bir muvaffakiyet göstermektedir. İnanıyoruz, biz muvaffak olabiliriz, muharebe kazanabiliriz. Daha doğrusu bunun için muharebe kazanmak lazımdır. Buna karşılık içinde bulunduğumuz güç şartlar içinde umumi şevki yükseltmek ve bir zafer kazanmak için de iyi bir kıta teşkil etmek lazımdır. Muzafferiyet kazanırsak, iyi kıta teşkil etmenin yoluna girmiş olacağız. Ama, muzafferiyeti kazanmak için de elde iyi kıtaların bulunmasına ihtiyaç var. Böyle bir muammayı halletmeye çalışıyorduk. İşte Birinci İnönü Muharebesi ile bu muammanın hallinde esaslı bir adım atmış olduk.

"Devleti kurmak için, Büyük Millet Meclisi'nin itibarını, nüfuzunu ve hakimetini sağlamak için küçük çapta da olsa, böyle bir muharebeyi kazanmaya mecburduk.

(...)

"Birinci İnönü Muharebesi ile milli mücadelenin gerçek askeri safhasına girmiş bulunuyoruz. Kuvayi Milliye'ye ümit bağlamış, milli harekete karşı çıkmış, Padişah'a dayanarak isyan etmiş ne kadar düşmanca hareket varsa, hepsi bertaraf edilmiş oldu. Böylece ordu teşkil etmek için gerekli sağlam esaslar konulmuş ve bu sağlam esasların işe yararlılığı kabul edilmiştir." (*agy*, s.244-245)

Savaşın genel yasaları her sınıfın elinde aynı yasalardır. Burada disiplinli örgüt-büyüyen örgüt ile siyasal başarı ilişkisi gayet materyalistçe konulmuş. Her ciddi örgütçünün dikkatle okuyup ders çıkaracağı bir çözümlemedir bu.

8 Kasım 1920'de "gayri-muntazam teşkilat fikrini ve siyasetini yıkmak kararı" alıyorlar. Bu, onların sınıfsal seçimidir. Kararlarını, ellerindeki kuvvetlerin yetersiz mevcuduna ve saflarda doğabilecek çalkantılara bakmaksızın cüretle fiiliyata döküyorlar. Cüret, sıkışlığı açan anahtardır. O zamana dek ordunun kendilerine silah çekmeyeceğini sanan Ethem kuvvetlerinin üstüne yürüyorlar. Bu, o sınıfın özgül yanıdır, sınıfsallığıdır, cibiliyetini ele verir.

Yunan saldırısının duyulması üstüne, takipte bulunan aynı kadro kuvveti, hiç uykusuzmolasız, mecburi yürüyüşle-trenle 9 Ocak 1921'de İnönü mevzilerine yetiştiriyorlar. Uzanabildikleri her yerden bulup getirdikleri bölük pörçük eratı, daha vagonlardan iner inmez çıldırmışçasına süngü hücümuna kaldırıyorlar. Buradaki irade gücü, savaşta başarının -o sınıfla, bu sınıfla bağlı olmayan- genel yasallığıdır. Halk nazarında teşkilat yapmanın, ordu örgütlemenin meşruiyeti işte böyle kazanılıyor.

Hegemonya savaşının nasıl kazanıldığı üstüne düşüncemizi biraz daha geliştirelim:

"Ethem Bey, Yozgat İsyanı'nı bastırdı ve Ankara'ya döndü. Yozgat İsyanı çok kanlı bir şekilde bastırılmış ve Yozgat yağma edilmiştir. Ethem Bey'in kuvvetleri Yozgat'tan Ankara'ya geldikten sonra, Ankara çarşısında ve Ankara'nın etrafında büyük panayırlar kuruldu. Bizim Kuvayi Milliye, Yozgat'tan sürdükleri koyunları halkın gözü önünde satmaya başladılar. Olup bitenleri hüzünle seyrediyoruz, fakat bir şey yapamıyoruz.

"Ethem Bey'in Yozgat'tan dönüşü üzerine kendisini istasyonda karşıladığımızı ve Atatürk'le beraber bir müfrezesini teftiş ettiğimizi hatırlarım. Müfrezeyi teftiş ettik, muvaffakiyetlerini selamladık. Oradan ayrılırken Atatürk'e sordum:

" 'Her biri pürsilah, tepeden tırnağa silahlı. Bunun kendilerine verdiği güven ve büyüklük duygusu ile herkese tepeden bakıyorlar. Bugün memlekete hakim olan kimdir? Bunlar mı, biz miyiz?'

"Beraber yürüyoruz, Atatürk biraz durdu, düşündü ve şu cevabı verdi: 'Biziz' dedi, 'akıl bizdedir'." (*agy*, s.207)

"Akıl bizdedir"in üstünde çok yönlü düşünmek gerekiyor. Şüphesiz, üstün bir devlet geleneğinden geliyorlar. Zamanlarının en iyi eğitimlerini almışlar. Yemen'den, Libya çöllerinden İran-Kafkasya macerasına, Makedonya komitacılarıyla cebelleşmekten Galiçya cephesine, illegal İttihat ve Terakki örgütlenmesinden padişah yaverliğine kadar uzanan 15-20 yıllık alt-üst oluş döneminin zorlu sınavlarından geçmişler. Çok farklı coğrafyalarda çok farklı kültürlerle karşılaşmışlar. Toplumu, siyaseti, devleti derinden öğrenmişler.

Bu anlamda, anlarız, halk sınıflarının yeni yeni yetişen önderlerine göre siyasetten çok daha donanımlıdırlar. Bu anlamda, anlarız, kendi sınıflarının en üstün bilgi, kültür ve deney birikimiyle silahlıdırlar. İşin bir yönü budur.

İkinci çizginin tarih yorumu

İşin öbür yönünü, artık resmi ağızların söyleyebildiklerinden süzüp çıkartamayacağız. Onun için, o günleri yaşamış, o günlerin özgül siyasal kavgasında taraf olmuş bir başka yetkili ağızdan ikinci çizginin tarih yorumunu okumanın tam sırasıdır. Burada "akıl bizdedir"'in ima ettiği "Osmanlı hilsesi" yönünü de göreceğiz:

"İstanbul'un Haliç semti, öteden beri işçi yatağıdır. Memlekete dalan düşmanlara karşı

ilk tepki buradan başladı. Aralık 1918'de Antant kuvvetleri 'zafer gününü' kutladılar. İşte tam o gün, Haliç semtinde işçiler, denizciler, halk protesto gösterileri yaptı. Tersane'de, Camialtı'nda, İngiliz'lerin koruduklan bir garajı ve benzin deposunu, o gece Türk denizcileri yaktılar. Göğe vuran yangının kızıllıkları, halkımızı savaşa çağıran bir sinyaldi...

"1919 yılının başında düşmana karşı savaşlar genişledi. Yer yer çete savaşları kuvvetlendi. Yer yer doğan komünist kümeleri, kurulan Komünist Partisi, ta baştan, çete savaşlarıyla bağlandı. Komünistler çetelere yazıldılar. Komünistlerin, işçilerden, deniz adamlarından kurdukları Osman Kaptan çetesi, Şubat ayının karanlık bir gecesi, tersaneyi Hasköy kapısından bastı. Eski kızak yerindeki bir silah deposunu boşalttı. İngiliz nöbetçilerini, kızak yerindeki bir geminin sintinesine hapsetti. Yağdan kıl çekercesine, silahları Anadolu'ya aşırdı." (İsmail Bilen, *TKP'nin Doğuşu, Kuruluşu, Gelişme Yolları*, s.16)

"TKP, Anadolu'nun içinde, kurtuluş savaşının göbeğinde kuruldu. Kuranlar arasında Salih Hacıoğlu vardır. Affan Hikmet vardır. Ahmet usta vardır. Fatma, Cemile yoldaşlar vardır. Listeleri uzundur. Bunlar savaşa, ateş boylarında girmişlerdir. Salih Hacıoğlu da, Affan Hikmet de subaydılar. Affan İstanbullu, Karagümrük'tendi. Salih Hacıoğlu Harp Okulu'ndan çıkmıştı. İsmet İnönü'yle bir sınıftandı. İsmet, padişahın jurnalcisiydi. Onun yüzünden, Salih Hacıoğlu Basra'ya sürülmüştü. Orduyu yakından bilirdi. Affan, 1919'da, daha Mustafa Kemal Samsun'a çıkmadan, Bandırma'da liman, demiryolu işçilerinden kurduğu 30-40 kişilik bir gerilla ile, Maydos'da İngiliz silah depolarını bastı. İngilizlerle, Anzavurlarla savaşa savaşa, aldığı silahları Anadolu içlerine götürdü. Halkın eline verdi bu silahları.

"Salih Hacıoğlu, İstiklal Mahkemeleri'nin tutanaklarında: 'Yeşilordu örgütünün kurucuları' arasında gösteriliyor. Bu örgüt, tüzüğünün birinci maddesinin temel taşına şu ilkeyi yazmıştır: 'Yeşilordu, Avrupa emperyalizmini Asya'dan kovmak üzere kurulmuş bir savaş örgütüdür.' Bu örgüt, diyor ikinci maddesinde: 'Türkiye'de emperyalizmin her tür egemenliğini, sermayelerin zorbalıklarını yıkmak, kaldırmak için savaşır.' Yeşilordu, köklü toprak reformu, demokratik bir düzen, sosyal kurtuluş, halk egemenliği hükümeti için savaştığını 32 maddelik bir programla halka sunmuştur.

"50 bin gerilla-çete vardı. Bilindiği gibi, I.Dünya Savaşı'nda ordudan kaçanların sayıları milyonu buluyordu. Halk, emperyalist savaşa karşı olduğunu ordudan kaçmakla ortaya koyduydu. Kaçanların çoğu silahıyla dağa çıkıyordu. İdamlar, kurşuna dizmeler, hiçbir şey bu direnişi kıramadı. Yeşilordu örgütü, gerillalar, çeteler, çoğu bunlardan kuruldu. Emperyalist savaşa gitmeyenler, kurtuluş savaşına seve seve atıldılar. Esirlikten dönenler, Sovyetler'de, devrim sırasında gördüklerini, köylerinde, kasabalarında, yer yer uygulamaya koyuldular.

"Böylesi bir politik hava içinde, yepyeni oluşmalar başladı. Kütahya'da, 1920 yılı başlarında, bir Gönüllü Halk Alayı kuruldu. Bu alayı, halk her şeyle, her yandan destekledi. Alay komutanı Topçu İsmail Hakkı'ydı. Suphilerle öldürüldü. Merkez Komitesi, Politik Bürosu üyesiydi. Bu alay, Yeşilordu'nun bir koluydu. Ateş boylarında sonuna kadar savaştı. Onlar, Kızılordu'da gördükleri savaş yöntemlerini, savaş disiplinini, halk ordusu ilkelerini uyguladılardı.

"Gene böylesi bir gelişme içinde, 1920 yılının Mayıs- Temmuz ayları arasında oluşan Türkiye Komünist Partisi kuruldu. 'Parti' sözü ilk kullanıldı. Türkiye'de komünist guruplar, komiteler, daha 1918 yılının sonlarında kurulmaya başlamıştı. Komünist Partisi adıyla, gizli, Eskişehir'de, 14 Temmuz 1920'de ortaya, savaş alanına çıkmıştır. (...)

"Komünist Partisi hemen, özel bir çağrıyla: 'İşçilere, köylülere, bütün halka' başvuruyor. Tüzük ve programını açıklıyor. 'Türkiye Komünist Partisi kapitalizme, emperyalizme karşı bunların boyunduruğunu kırmak, egemenliklerini yıkmak, devrim ve sosyalizm uğrunda savaşacaktır. Halk cumhuriyeti hükümeti vücuda getirmek, sosyalizmi yerleştirmek için işçi sınıfını, emekçi yığınlarını örgütleyecektir' diyor.

"Ve halka somut savaş yolunu gösteriyor: 'Anayurdumuzun bağımsızlığını ve halkımızın özgürlüğünü ancak silahla, ancak savaşla elde edebiliriz. Çeteler! Topraklarımızdan son yabancı eri, son düşmanı kovuncaya kadar savaşınız! Topraklarımızın bir karışını bile İngilizlere, Amerikalılara, onların yardakçısı Yunan kıralı ordularına bıkramayınız! Çeteler! İyi bilin, bütün halk arkanızdadır. İşçi, köylü arkanızdadır. Komünist Partisi yanınızdadır! Siz, çeteler, kendiniz işçi, köylü çocuklarısınız!'

"Gerillalar, çeteler iyice canlandı. 20 Temmuz 1920'de, çeteler Bursa kapılarında ölesiye savaşlara girdiler. Çeteler taşa, toprağa sarılıyor, karşı koyuyor. Bu haberi İngilizlerin *Times* gazetesi veriyordu. Düzenli ordu birliklerinin çekilip gittiklerini bildiriyordu.

"Kurtuluş savaşı dar boğazlara girmişti. Ulusal bağımsızlık ve sınıf savaşları içiçe giriyordu. Bir yandan düşman bindirmişti. Bir yandan gerici, padişahlıkla, emperyalizmle bağlı güçler iyice baş kaldırmıştı. Yer yer ayaklanmalar birbirini izliyordu. Düzce, Zile, Yozgat, Konya, Delibaş, Anazavur ayaklanmalarını Ankara hükümeti, elindeki düzenli ordu birlikleriyle bastıramadı. Çeteler, özellikle komünistlerin etkisinde, akıncı, atlı birlikler, Yeşilordu'ya bağlı silahlı, vurucu güçler gericilerin ayaklanmalarını bastırmada kesin rol oynadılar.

"Ortaya yeni bir sorun çıktı, daha doğrusu çok önemli ve birbirine aykırı iki istem güncel konu oldu. Düzenli ordu kurulması! Egemenliğini kurmak yolunu izleyen burjuvazi, eski ordunun kasnağı üzerinde, eski kadrolardan, komutanlardan, dağınık tümenlerden, kolordulardan ordu çıkarmak planını yürürlüğe koydu. Öte yandan, ilerici güçler, komünistler, gelişmeleri göz önüne alarak, yepyeni, devrimci bir Halk Ordusu, demokratik bir halk hükümeti kurulması istemini ileri sürdüler.

(...)

"Biliyorsunuz, Yeşilordu'nun ileri gelenlerinden biri Çerkes Ethem'di. Korkunç bir provokasyona getirildi, kötü tuzağa düşürüldü. Bu olay, M.Suphi'lerin kahpece öldürüldükleri günlere rastlar. Aslında rastlama değildir. Genel bir planın ayrı dalları, başka bir yönüdür.

(...)

"Buraya kadar saydığımız veriler, Komünist Partisi'ne, gerillalara, Yeşilordu'ya karşı burjuvazinin gizlice hazırladığı 'Genel Plan-'ın kalıbını ortaya koyar. Bu plan, üç aşamayla, bir ay içinde uygulanmıştır. Plan gereğince, baştan, cephenin değişik kesimlerinden, atlı, yaya, topçu birliklerini İsmet (İnönü), Refet (Bele) Paşa'ların komutasında, arkadan, gerillaların, çetelerin üzerine sürdüler. İki ateş arasında kalan halk çetelerinin çoğu kırıldı, kimi kaçabildiği tarafa kaçtı. Bu provokasyon, bu haince saldırı kurtuluş savaşının daha yüksek bir aşamaya, demokratik devrime dönüşmesi olanağını burjuvazinin topla, tüfekle, kan ve ateşle ezmesidir.

"Arkasından, legal kurulan Halk Komünist Partisi'ne baskın yapıldı. 19 Ocak 1921'de, başta Salih Hacıoğlu, Affan Hikmet yoldaşlar olmak üzere parti militanları, Yürütme Komitesi üyeleri tutuklandı. 'İstiklal Mahkemesi' bunlara 15'er yıl kürek cezalarını dayadı. Sürdü hepsini Anadolu'nun kalelerine.

" 'Plan'ın en kanlı bölümü 28 Ocağı 29'a bağlayan gece uygulandı. M.Suphi'ler barbarca öldürüldü. Karadeniz'e döküldü. Oysa, Ankara'dan haber göndermişlerdi. M.Kemal mektup yazmıştı. M.Suphi yoldaşa, Ankara'-ya gelebilir, yerinizi alabilirsiniz demişti..." (İsmail Bilen, *Çetin Savaş*, s.10-18)

Aradan 75 yıl geçti. Anadolu'nun çehresi köklü bir biçimde değişti. Sınıf savaşı, bugün çok daha sağlam ve gelişmiş bir toplumsal taban üstünde yürümektedir. İşçi sınıfı toplumun çoğunluğunu oluşturmaktadır. Geçmiş savaşlardan zengin bir deney ve örgütlenme birikimi devralmıştır.

Bugün ülke yeni hesaplaşmaya doğru hızla ilerliyor. Bu kez gelen, geçmiştekilere göre çok daha derinlerden ve çok daha kapsamlı geliyor. Bu seferki geliş, toplumda hiçbir el değmedik köşe kalmamacasına, hiçbir silkelenmedik uygulama bırakmamacasına, bütün içe kapanmışlıkları sarsıcı, bütün hesapları ortaya dökücü, bütün düğümleri çözücü bir çağ açıcılıkla geliyor. Halkımızın uzunca bir dönem için kaderi bu hesaplaşmada karara bağlanacaktır.

Sınıf savaşı, halk hareketi, hiçbir ülkede o toplumun geçmişinden kopuk gerçek üstü bir düzlemde yürümez. Sınıf savaşı, her zaman, o toplumun harcına, harmanına, örgüsüne katılan, tarih içinde belirmiş savaş çizgileri üstüne oturur.

Onun için, dünü bugüne bağlayan, ihtiyar Anadolu'da çeşitli kollardan gelişmiş bütün başkaldırı geleneklerini işçi sınıfı kanalına akıtan, savaş tarihini özümsemiş, gerekli dersleri çıkarmış kadro! Bu çağrı tarihin çağrısıdır.

İktidar mücadelesi, yığın gücünü sokağa çıkaracak merkezi örgütler aracılığıyla yönlendirilir. Geçmişteki bütün başkaldırı hareketleri, son tahlilde, bunu yeterince gerçekleştiremedikleri için yenilmişlerdir. Onun için, merkezi örgüt fikrini bilincine kazımış, eylemde demir disiplinli kadro! Bu çağrı şimdinin acil çağrısıdır.

Binlerce yıldır birikegelen insan eyleminin mantıksal hedefi komünizmdir. Sınıf savaşı, komünizm bilimiyle yönlendirilmezse, sersemler. Araçlar amaçlaşır. Toplum kendini yiyip bitiren bir kargaşaya, çürümeye, karanlığa doğru sürüklenir. Onun için sınıfının en üstün teori ve siyasetiyle silahlanmış kadro! Her fırsatta bilimi savaşın içine taşıyan, böylece savaşa anlam veren, onu geliştiren kadro! Gürültülü kalabalıklara, yaldızlı söylemlere kanmayan, doğrunun meydan okuyuculuğunda çelikleşecek kadro! Bu çağrı herkesedir.

ANAHTAR

Devrimc durum üzerin

Lenin, devrimci durum *terimini* ilk kez 1905'te kullandı. Ama kavram olarak devrimci durum, devrimci durumda görevler Lenin'de daha 1900'de vardı.

1900'de Lenin, önce Plehanof'tan şu alıntıyı yapıyor:

"Büyük toplumsal karışıklık döneminde, siyasal atmosfer elektrikli olduğu zaman, orada burada en değişik ve görülmez nedenlerden patlamaların en sık çıktığı ve yaklaşan devrim fırtınasını müjdelediği zaman, tek sözle ya ajitasyon yapmak gerektiği, ya da gerilerde kalınacağı zaman, böyle bir zamanda *ancak örgütlü* devrimci güçler olayların gelişimine ciddi bir etki yapabilirler..."

Ardından kendisi şunu ekliyor:

"Rusya işçi sınıfı hareketinin tarihinde işte tam böyle bir dönem, karışıklık ve çok çeşitli nedenlerden doğan patlamalar dönemi yaklaşıyor." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.4, s.361)

1901'de ise Rusya'da devrimci durumun geldiğini şöyle açıklıyor:

"Öyle görülüyor ki, işçi sınıfı hareketinin bir kez daha karşı konmaz bir güçle keskin çatışmalara girişeceği bir dönemden geçiyoruz. Bu keskin çatışmalar hükümete ve mal sahibi sınıflara korku salıyor. Sosyalistlere ise kıvanç ve cesaret veriyor... Evet askersel baskının aldığı sayısız kurbana karşın bu çatışmalar bizi sevindiriyor ve cesaretlendiriyor. Çünkü direnişiyle işçi sınıfı, durumuna razı olmadığını, köle kalmayı reddettiğini, zora ve zulme kuzu gibi baş eğmeyeceğini kanıtlıyor." (*agy*, c.5, s.25)

Böylece görüyoruz "karışıklık dönemi", "elektrikli siyasal atmosfer", "patlamalar dönemi", "keskin çatışmalar dönemi" gibi sözlerle Lenin devrimci durum kavramını dile getiriyor.

Rusya'da 1895'te devrimci durum öncesi kaynama dönemi başlıyor, 1901'de devrimci durum geliyor, 1905-1907 ise devrim yıllarıdır. Daha sonra 1908-1910 "gericiliğin tam egemenliği" (Lenin, *agy*, c.16, s.357), Bolşeviklerin devrimci propaganda ajitasyona karşın "tam bir duraganlık" (*agy*, c.15, s.278) dönemidir. Ama daha 1909 başlarında koşulları değerlendiren Bolşevikler, varolan ekonomik ve siyasal durumda "yeni bir devrimci krizin" (*agy*, c.15, s.323) olgunlaşmasının kaçınılmazlığını vurguladılar. 1910 yılındaki hareketlenme bu yargıyı doğruladı. 1910-1912, yine deverimci durum öncesi hareketlenme dönemidir. 1913 yılı başlarında ise Lenin, devrimci durumun varlığını duyurdu.

1915'te klasik tanımını verdi:

"Devrimci durum olmadan devrimin olamayacağı, Marksist için tartışmasızdır. Daha da öte, her devrimci durum devrime ulaşmaz. Devrimci durumun genellikle belirtileri nelerdi? Şu üç ana belirtiye işaret edersek kesinlikle yanılmaış olmayız: 1. Yönetici sınıfların yönetimlerini, hiçbir değişiklik yapmadan sürdürmesi olanaksızken, 'üst sınıflar' arasında, şu ya da bu biçimde bir kriz varken. Yönetici sınıfın siyasetinde, ezilen sınıfların patlayan hoşnutsuzluğunun ve nefretinin geçebileceği bir çatlağa yol açan bir kriz. Devrimin olabilmesi için 'alt sınıfların' eskisi gibi yaşamak 'istememeleri' çoğu zaman yetersizdir. 'Üst sınıfların' eskisi gibi yaşayamaz durumda olmaları da gereklidir. 2. Ezilen sınıfların çile ve yoksulluğu her zamankinden daha keskinleşmişse. 3. Yukarıdaki nedenlerin bir sonucu olarak, 'barış zaman'ında kendilerinin soyulmasına hiç şikayet etmeden izin veren ama çalkantılı zamanlarda, hem kriz koşullarınca, hem de 'üst sınıflar'ın kendilerince bağımsız tarihsel eyleme çekilen yığınların hareketliliğinde dikkate değer bir artış olduğu zaman.

"Yalnızca tekil gurupların ve partilerin değil, tekil sınıfların bile iradesinden bağımsız olan bu nesnel değişmeler olmadan, bir devrim, kural olarak olanaksızdır. Bu nesnel değişmeler bütününe devrimci durum denir." (*agy*, c.21, s.213-214)

Lenin, klasik tanımı verdikten sonra iki noktada savaşımı sürdürdü. Biri, bu tanımın üçüncü maddesi olan yığınların hareketliliği konusunun nasıl anlaşılması gerektiğidir. Ötekisi ulus çapında bunalım konusudur.

Birincisinden başlayalım. Kautskiler hemen yığın çıkışları olmadığı savına yapıştılar. Buna karşı Lenin, yığınların hareketliliğinin, her ne kadar nesnel bir göstergeyse de, öznel koşullarla sıkı sıkıya bağlı olduğunu gösterdi. Devrimci öncüden yoksun olan yığınların dağınık ve aciz kalabileceğini söyledi. (*agy*, c.21, s.257-258) Yığınların hareketliliğini eyleme dönüştürecek olan bilinçli işçilerin yanlış inançları varsa, bunun yığın çıkışlarını geri çekeceğini vurguladı. (*agy*, c.23, s.211)

En önemlisi, Lenin, sorunun yığın çıkışları olsun diye beklemek değil, yığınların hoşnutsuzluğunun en küçük belirtisine bile içten destek vererek yığın çıkaşlarını geliştirmek olduğunu belirtti. (*agy*, c.23 s.211-212, c.21 s.398-399) "*Henüz başlamakta olan devrimci hareketi*" (*agy*, c.21, s.399) desteklemek ve geliştirmek gereğini vurguladı. Böylece devrimci durumun, kendiliğinden yığın hareketleri olmasa bile, devrimci propaganda, ajitasyonla yığın çıkışlarının olabileceğini bir patlayıcı ortam olduğu anlayışını yerleştirdi.

İkinci nokta ulus çapında bunalım sözkonusudur. Devrimci durum, devrimci propaganda ajitasyon yaparak, toplumsal, siyasal deneyimen bunu doğrulamasına zaman vererek, yığınları devrimci savaşım içinde eğitmeye elverişli nesnel koşullardır. Bu süreç içinde, bu nesnel temelde öznel öge de gelişir ve devrimci durum olgunlaşır. Ulus çapında bunalım, daha gelilşkin bir öznel ögeyi de içinde barındıran, olgunlamış devrimci durumdur. Devrim *eylem olarak* ancak bu koşullarla gündeme gelir. Bu gerçeği vurgulamak için Lenin, "*Sol Kanat" Komünizm-Bir Çocukluk Hastalığı* yapıtında devrimin temel yasasını tanımladı: "Ulus çapında bunalım olmadan devrim olanaksızdır" dedi. (*agy*, c.31, s.85)

Aynı fikri Lenin daha 1914'te dile getirmişti:

"...Her devrimci durum devrime yol açmaz. Devrim ancak üstte değindiğimiz nesnel değişmelere (devrimci durumun üç belirtisinden söz ediyor-*İ.S.*) öznel bir değişikliğin, yani, devrimci sınıfın , hiçbir zaman, hatta bunalım döneminde bile yere çalınmazsa 'düşmeyen' eski hükümeti kırıp atacak (ya da yerinden fırlatacak) güçte devrimci yığın eylemi koyma yeteneğinin eşlik ettiği bir durumdan çıkar" (*agy*, c.21, s.214)

İşte komünistlerin görevi bu öznel ögeyi hazırlamaktır. Bu görevi Lenin şöyle toparlıyor:

"Devrimci durumun varlığını yığınlara duyurmak, açınımını ve derinliğini açıklamak, proletaryanın devrimci bilincini, devrimci kararlılığını yükseltmek, dvrimci eyleme geçmesine yardım etmek ve bu amaçla devrimci durumun gereklerine uygun örgütler kurmak tüm sosyalistlerin tartışılmaz ödevidir." (*agy*, c.21, s.216-217) (abç)

Öznel ögeyi hazırlama görevine biraz daha ayrıntılı bakarsak şunu görürüz. Barışçıl dönemden devrimci durumun üst aşamalarına dek olan dönem, kendi içinde değişen ölçülerde geneliyle ajitasyon propaganda dönemidir. Önceleri propaganda ağırlık taşır. Yığın hareketleri kabardıkça ajitasyon öne çıkar. Ulus çapında bunalım ise, eylem yani sonul eylem, devrim dönemidir. (*agy*, c.42, s.321,c.9, s.70-71, c.16, s.356- 357)

Devrimci propaganda her zaman komünistlerin görevidir. Ancak olağan, barışçıl dönemlerde çelişkiler derinlere gömülüdür. Bu çelişkilerin günlük olaylardaki küçük yansımalarından yararlanılarak bilinç verilir. Devrimci taktiklerin kendisi reformcu biçimler alır.

Devrimci durum öncesi kıpırdanışın başlamasıyla parti devrimci taktiklere, doğrudan devrim için propagandaya geçer. Devrimci durumda bu daha da ağırlık kazanır. Çelişkiler keskindir. Günlük olaylar, yoğun siyasal deneyim, yığınların devrim gerekliliğini anlamasını daha da kolaylaştırır. Devrimci durumda doğrudan devrim için propagandanın sağlam bir tabanı vardır. Devrimci ajitasyon da her somut sorunu devrimci çözüm ile bağlamak zorundadır.

Devrimci durumda doğru devrimci propagandanın can alıcı önemi vardır. Olağan dönemlerde genel teorik sorunlar olan proleter hegemonyası, devrimci zor kullanım, ayaklanma, devrim, burjuva devletinin yerle bir edilmesi, diktatörlük gibi sorunlar, devrimci durumda çeşitli yönleriyle pratik sorunlar olmuştur. (*Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, 4.basım, s.134) Bu çeşitli yönlerin en başında propaganda yönü gelir.

Lenin bunu *İki Taktik*'te çok güzel açıklıyor. 1901-1902'de "solcu"ların silahlı ayaklanma çağırdıklarını, kuyrukçuların ise ekonomik savaştan dem vurduklarını söylüyor. Bolşeviklerin her ikisine de karşı çıktığını ama propaganda niteliğinde bir belgi olarak halk ayaklanması belgisini attığını anlatıyor. "O zaman propaganda ve ajitasyonu, ajitasyon ve propagandayı nesnel durum gerçekten öne çıkarmıştı... O zaman doğrudan silahlı eylem yerine yığınsal ajitasyonu, fişekçilik yerine ayaklanma için toplumsal psikolojik koşulların hazırlanmasını savunan belgiler devrimci Sosyal-Demokrasinin (Bolşevizmin-*İ.S.*) tek doğru belgileriydi" diyor. (*agy*, c.9, s.70-71)

Propaganda döneminin görevleri yerine getirildikçe, en başta propaganda yönüye gündeme gelen ayaklanma gibi konular, yavaştan örgütlenme, eylem yönüyle de gündeme gelir. Önce örneğin silahlı ayaklanma bir propaganda belgisidir. Bu tuttukça örgütsel birimler hazırlanır. Bu hazırlık ilerledikçe küçük çaplı eylemler düzenlenir. Böylece devrimci durumun olgunlaşmasına katkı yapılır. Eylem dönemi, yani sonul eylem, devrim dönemi gelir. Eski propaganda belgisi bu dönemde çağrı niteliği taşır. Bu dönemde tüm sınıfların tarihsel olarak etkinlik taşıyan güçleri arasından çoğunluğun sempatisi ya da desteği gerekir. Siyase hüneri bu dönemin özüdür. Ama eylem döneminin temelleri propaganda döneminde atılır.

Legal yayın vitrinimizdir

Her komünist kendini sorgulamalıdır. Eksiklerini hızla gidermeli, bölgesindeki tüm haberleri, çalışmasının bir parçası olarak kabul edip, dergisine göndermelidir. Bu görevin, yapmış olduğu parti çalışmasının önemli bir parçası olduğunu bilmelidir.

Komünist partisi, programı, tüzüğü ve eylemleriyle yığınların gönlünü kazanır ve büyür.

Sınıfın genel çıkarlarını özel çıkarlar uğruna harcamadan militan çalışmayı ilke edinmek, komünist partisinin gözden kaçırmaması gereken bir durumdur.

Komünist partisi olarak dönemi doğru değerlendirmek çok önemlidir. Başta işçi sınıfı olmak üzere, devrimi yapacak olan yığınlara uzanmak, içinde bulunulan dönemi iyi değerlendirme ve bu döneme göre çalışma yapmakla yakından ilişkilidir.

Partimiz, ülkemizin nesnelliğine bağlı olarak, illegaldir. İllegal bir parti, bujuva demokrasisinin tüm olanaklarından, devrimci mücadeleyi güçlendirmek için faydalanmak zorundadır. Başta sendikalar ve dernekler olmak üzere, emekçilerin bulunduğu tüm örgütlerde, devrimci çalışma yapmak ertelenemez görevimizse, legal basını döneme uygun olarak çıkarmak da yığınlara ulaşmak açısından önemlidir.

Her çalışmayı disiplinli, verimli ve örnek bir biçimde yapmak çok önemlidir. "Bunlar başladığı işi yapan ve bitiren insanlar. Kurtuluş, bu insanların bulunduğu, komünist partisidir" dedirtmek gereklidir. Bu da iyi düşünen, düşündüğünü iyi bir plan doğrultusunda yönlendiren, sonuç alan ve aldığı sonuçlarla partisini güçlendiren bir çalışma gerektirir.

Yapmamız gereken, riskleri mümkün olduğu kadar aza indirerek, kazançları artırmaktır. Bu, merkezi ve disiplinli bir kadro eliyle olur. İyi bir teknoloji ve sıkı şekilde işini takip eden uyumlu, profesyonel bir ekip çok önemlidir.

Ülkemizdeki gelişmeleri iyi takip eden, her gelişmeden anında haberdar olup olay yerinde bulunan, siyasal ve militan birikimli bir ekip başarının odak noktasıdır.

Ülkemizde gelişen bazı önemli olaylar, yerel düzeydeki kadroların bilgi ve teknolojik gelişimiyle ulaşamayacağı türden olaylardır.

Legal basının başarısı ve gelişmesi için, siyasal ortamı iyi takip eden, olayların arkasında kalmayan militan ve siyasal birikimli bir ekip kaçınılmazdır.

Önemli bir konu da, legal basının öneminin parti birimlerimiz tarafından, niyetli bir şekilde, bilince çıkarılmasıdır. Tüm parti yapılarımız, bölgelerindeki yerel olay ve bilgilerden, legal basını haberdar etmelidir. Çevredeki her türlü eylemler, zaman geçirilmeden bildirilmelidir. Derginin yığınlara ulaşması ve yığınların olması, yığınların her düzeyde sorunlarını, istemlerini ve eylemlerini dergisinde görmesiyle yakından ilgilidir.

Yüzlerce yerel eylemin haberi dergiye ulaşmıyor. Her komünist kendini sorgulamalıdır. Eksiklerini hızla gidermeli, bölgesindeki tüm haberleri, çalışmasının bir parçası olarak kabul edip, dergisine göndermelidir. Bu görevin, yapmış olduğu parti çalışmasının önemli bir parçası olduğunu bilmelidir.

Örneğin, bir bölgede çalışma yapan yoldaşların, o bölgedeki bir grev veya buna benzer haklı bir eylemle ilgili bir yazı gönderdiğini ve bu yazının dergide çıktığını düşünün. O zaman ne olacak? O bölgeye, dergide çıkan yazıyla gideceğiz. İnsanlar bize daha sıcak bakacak. İnsanlar, "sorunlarımızı dergide yazıp sahip çıktınız" diye, bize daha yakın olacak. Derginin ulaştığı insan sayısı artacak. O yazıyı okuyan bölgenin insanları derginin diğer yazılarını okuyacak. Birçok konudaki siyasal yaklaşımlarımız o bölgedeki insanları etkilemeye başlayacaktır...

Öncelikle, gerek merkezi gerekse yerel düzeydeki, bilgi-haber akışı örgütümüzü güçlendirecektir. Zamanında iradi müdahaleyle, devamlılığı bırakmadan, yapılan çalışma mutlaka başarı getirecektir.

Merkezi düzeydeki disiplinli bir yapı, yerel düzeydeki disiplinli yapılarla, eşgüdümlü olarak çalıştığı sürece, zorlukları daha kolay aşacak, partimizin yığınlara ulaşmasında önemli adımlar atacağız.

Legal basının legal odakları, her yönüyle merkezi, disiplinli, çalışkanlığın vitrinleri olmalıdır.

Legal yayın odakları, her düzeyde üretim merkezi olmalı, düzeyli, geliştirici konuşmaların, seminerlerin... yapıldığı, gelen yeni dostları geliştiren yerler olmalıdır. Üretimden kopuk, verimli siyasal çalışmadan uzak, lumpenlerin zaman öldürdüğü yerler olmamalı ve bu konularda ciddi tedbirler almak niyetli komünistlerin görevi olmalıdır.

Dergi parayla çıkıyor. Komünistler, dergisini kendi olanaklarıyla, kendi gücüne güvenerek çıkarır. Yayın paralarını bir kuruş harcamadan ulaştırmak, komünist inanç, niyetlilik, ve adanmışlıkla doğru orantılı bir davranıştır. Bu konuda "esneklik" göstermek, tedbir almamak ciddi tehlikeleri beraberinde getirir. Yayının çıkışını zorlaştıran, komünist tutuma ters düşen davranışların üzerine kararlı bir şekilde gidilmelidir. Bu konuda zaaf gösterenler eleştirilmeli, gerekirse teşhir edilmelidir.

Riski en aza indirgemek dikkatli ve konspiratif çalışmayla olur. Nerede ve ne kadar konuşmak gerektiğini bilen komünistler olmak zorundayız. Legal odaklar, komünistlere yığınlara açılma olanakları yaratırken, parti düşmanlarının da partiye uzanma kapılarını açıyor. Bu konuda, haberleşme de dahil olmak üzere, titiz davranmak görevimiz olmalıdır. Yapıların arasındaki ilişkiler ustaca kurulmalıdır.

Yığınlara hızla ulaşmamız ve örgütlememiz gereken bir dönemde yaşıyoruz. Yaklaşan karşı-devrim tehlikesine karşılık, legal yayın organına gereken görevi yaptırmak gerekiyor. Yerel örgütler legal basını çalışmalarında ciddi yere oturtmalı, aktif bir şekilde dağıtımını yapmalı, yeni okuyucu-taraftar kazanmalı, düzenli bir şekilde yazı ve eylem haberleriyle beslemelidir. Legal yayının gönderilmediği bölgelerdeki parti çalışmasında, tedavi edilmesi gereken ciddi bir hastalık vardır.

Sonuç olarak, merkezi, disiplinli, çalışkan, Türkiye'nin nabzını elinde tutan, olayların gerisinde kalmayan, siyasal bir yönlendiricilik ve bununla eşgüdümlü çalışan, yayını yerel düzeydeki haberlerle besleyen, legal organı sistemli bir şekilde artırarak satan, parasını kuruş harcamadan zamanında gönderen, legal odakları disiplinli ciddi bir çekim merkezi yapan, her geçen gün büyüyen, partimizi büyüten niyetli yapılar olmalıyız.

Mustafa Kaplan

Gazi mevzisi korunacak!

12 Mart 1995'de Gazi Mahallesi bir katliama sahne oldu. Yani tam bir yıl önce egemen güçler saldırıp, katliam yaparak özelinde Gazi ama genelde işçi-emekçi halkın demokrasi kavgasını sindirmeyi amaçlamışlardı. Egemen güçlere gerekli yanıtı, emekçi halk ve onun öncüleri onurluca direnerek, barikatlarda savaşarak verdi. Bu aynı zamanda tüm ülke emekçilerine de bir mesaj oldu.

Partimiz ayaklanmada doğru tutum alarak, barikatlarda yığınlarla bütünleşerek hareket etmiş, isyanı yönetme-yönlendirme ve ayaklanmadan öğrenme noktasında üzerine düşeni yapmıştır.

Partimiz için bir dönüm noktası olan Gazi direnişi ile ilgili olarak Yürükoğlu yoldaş 9.Kongre'nin açılış konuşmasında şöyle demişti: ''Gazi olayları tam bir laboratuvardır. Yerel bir ayaklanmadır. Gazi direnişi tüm düşüncemizi değiştirmiştir. ... Demek ki, sosyalizme hazır olmayan Türkiye'de, ülkenin içinde bulunduğu koşullardan dolayı, devrimci güçlere iktidar yollarının açılabileceği bir durum vardır. Gazi ayaklanması gidişin tersine çevrilebileceğini gösteriyor. Gazi, gelmekte olan karşı-devrimi nasıl tersine çevirebileceğimizi gösteriyor. ... Demek ki, ortamı doğduğunda bir kıvılcım bozkırı tutuşturabiliyor. Bu olay solların 'provokasyonu' değildir. Bu büyük bir olaydır.''

Gazi direnişinin 1.yıldönümünde bu söylenenleri hiç akıldan çıkarmadan halkla birlikte, Gazi'nin sokaklarını istila edercesine, büyük bir yığınsallıkla, düşmanı kahreden birliğimizi göstererek anmamız gerektiğini biliyorduk. Geçen yıl direnişten sonra söyleştiğimiz Gazili İpek ananın ''Ne kadar farklı düşünülürse düşünülsün düşman karşısında ortağız. Birliğin gücü başkadır. Bunu yaşadık. Birlik oluştuğu zaman çok şey yapabildik'' dediği gibi.

6 Mart'ta hazırlıklar başladı. Bu kez iki taraf da hazırlanıyordu. Bir tarafta egemen güçler baskılarını arttırarak, ev basmalarla, gözaltılarla, Gazi'nin giriş çıkışlarına polis barikatları kurarak ve Gazi'de polis işgaliyle adeta bir taarruz başlattılar.

Diğer tarafta ise işçi-emekçi halk güçleri, güçbirliği yaparak yoğun bir hazırlığa başladılar. Demokrasi kavgası ya daha da gerileyecek, bir mevzi kaybedilecek ya da bu kavga bir adım daha ilerleyecek, kazanılan mevzinin üzerine bir yenisi daha eklenecekti.

Biz de zaman kaybetmeden geniş katılımlı bir toplantı düzenledik. Bu toplantıda yığın çalışmalarını yürütecek, ev ziyaretlerini yapacak gurupları oluşturduk. Hemen bir bildiri bastık. 10 Mart günü, şehit ailelerinin cemevinde verdiği kitlesel yemeğe gelen herkese dağıttık. Ajitasyon-propaganda gurupları bildiriyi ev ev, kapı kapı dağıttı.

12 Mart sabahı milislerimizin sabahın erken saatlerinde, servis arabalarını durdurup 12 Mart'ın önemini anlatmalarıyla başladı hareketlilik. Sabahın erken saatlerinde Gazi halkı, cemevi önünde toplanmaya başladı. Biz de pankartlarımız ve sancağımızla cemevinin önünde yerimizi aldık. Emekçi halkımız şehitlerine sahip çıkmış, İsmetpaşa Caddesi'ni sel gibi basmıştı. Saat 12.00'yi gösterdiğinde topluluğun sayısı 30 bini bulmuştu.

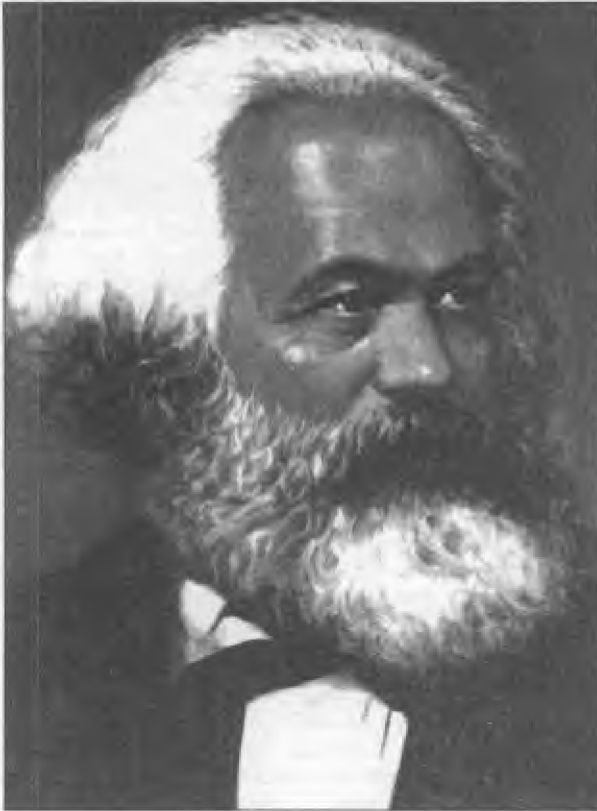
Her taraf pankartlarla bezeliydi. Doğu Kıraathanesi'nin önünde Gazi Halk Platformu bir basın açıklaması yaptı. Basın açıklamasının ardından kortejler Şehit Mezarlığı'na doğru yürümeye başladı. Hırslı, çoşkulu ve üzerine düşen sorumluluğu bilen 30 bin insan. İsmetpaşa Caddesi boydan boya insan seli. Mezarlık almıyor, kortej baraja doğru yürüyor. Kortejin bir ucu ise halen Doğu Kıraathanesi'nin önünde. Dev bir gövde gösterisi, egemen sınıflara dev bir meydan okuyuş.

Halkımız öfkesini, tepkisini sloganlarla yansıtıyordu: ''Özgür Gazi yargılanamaz'', ''Gazi faşizme mezar olacak'', ''Susma sustukça sıra sana gelecek'', ''Eli kanlı Taşanlar, sıra sana gelecek'', ''Katil devlet, katil polis'', ''Gazi'nin hesabı sorulacak''... Kortej tekrar cemevine dönüyor. Sadece mezarlığa gidiş ve dönüş 3-4 saat alıyor. Artık dağılma saatleri gelip çatıyor ama kimse ayrılmak istemiyor. Gruplar halinde toplanan kalabalıklar ateş yakmaya başlıyorlar. İlk ateşi yakıyoruz TKP pankartları arasında. Yakılan ateşi halk büyük bir sevinç ve alkışlarla karşılıyor. Önünde ateşin yakıldığı bina pankartlarla, flamalarla süslü. MLKP, DHKP-C, TKP, TİKKO, TİKB... pankartları var her yerde. Öbek öbek ateşler yakıldıktan sonra halaylar çekiliyor, sloganlar atılıyor.

12 Mart ikilemi çok şeye gebeydi ve çok şeyi de gösterdi. Bir yandan saldırı hükümeti ''güvenoyu'' aldı. Diğer yandan hem yeni hükümete, hem de egemen sınıflara Gazi'den sert bir tokat atıldı.

Emekçi halk, 12 Mart'ın yıldönümünden büyük bir moral üstünlükle çıktı. Egemen güçlerin moral çöküntüleri Taşanlar'ın bir TV kanalında söylediklerinden bile belli oluyordu. Taşanlar, hem gazetecileri hem de emekçi halkı, gözü dönmüşcesine, tehdit etti. Aslında Taşanlar, tüm emekçi halka tedirginliğini ve korkusunu anlatmış oldu.

Evet, Gazi mevzisi korundu. 12 Mart'ın yıldönümünden emekçi halklar moral üstünlükle çıktılar. Demokrasi kavgasında bir mevzi, bir kale daha dişle, tırnakla korunmuş oldu.

14 MART
1883 - 1996

Bundan 113 yıl önce, tarihin bügüne dek gördüğü en büyük deha, Karl Marks öldü.

Marks'ın insan düşüncesine katkılarının belki de en büyüğü, bütün komünistlerin davranışlarının anlamını veren, kuşkusuz *tarihin hareket yasası* dediğimiz bulgusudur.

Tarihin hareket yasası, sınıflı toplumun ilk çıkışından günümüze, insan eylemiyle dönen o dev çarkın her çığlığında, ilk köle isyanında, Komün'den, Moskova ve İzmir barikatlarından, Gazi ayaklanmasına, barut kokusunda, borazanların, trampetlerin sesinde gelen savaş çağrısıdır

Karl Marks'ın öğretisi, sömürülen yığınların bu savaşta altında toplandıkları kızıl sancaktır!

Dünya işçi sınıfının, dünya komünist partisinin büyük önderi, komünist partizan Marks'ı ölümünün 113.yıldönümünde saygıyla anıyoruz.

Yaşasın Marksizmin bilimsel öğretisi!

''Ya sosyalizm, ya barbarlığa dönüş.''

İşçinin Sesi

Tarihin savaş çağrısı sürüyor

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 1 kitap gönderilerek abone olunabilir ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N1 4AR ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kuruluna aittir. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İŞÇİNİN SESİ

Sayı 438, Mart 1996

1 Mayıs, 1 Mayıs ilk dileğimiz

Bugün Taksim'i, Yarın İktidar Zaptedec ğiz

1 Mayıs, gelenekselleşmiş olan, hakkımız olan 1 Mayıs alanında kutlanmalıdır. Bu 1 Mayıs'ta tüm ezilen kesim buluşmalıdır, gücünü birleştirmelidir.

1 Mayıs geliyor. İşçinin, emekçinin mücadelesini bayraklaştırdığı gün geliyor.

1 Mayıs'ı günün somut koşulları içerisinde değerlendirmek, döneme uygun bir şekilde kutlamak sınıfa, Marksizme, Leninizme, devrim ve sosyalizme bağlılığımızın da ifadesi olmaktadır. Her 1 Mayıs'ta, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, siyasal, psikolojik durum değerlendirilerek, siyasal taktik ve eylem çizilir.

Komünist Partisi, dönemin eylemlerini akıllıca ve militanca örgütlemekle ve yönetmekle görevlidir. Bunlar iktidarı almanın da ön hazırlıklarıdır. Rusya'da Bolşevik-Menşevik ayrımında devrimci taktik ve devrimci eylem konuları, anlaşmazlıkların önemli nedenlerindendi. *İki Taktik* bu temelde yazılmıştır. *İki Taktik*, bu dönemde partimizdeki tüm komünistler tarafından tekrar okunması gereken, hatta parti eğitimi olarak kullanılması gereken dönem kitaplarından biridir. Partimizin tarihinde oportünist-devrimci ayrışımında da, nesnel ortamın değerlendirilmesi ve buna bağlı olarak siyasal taktik, siyasal eylem konuları ayrışma konularımızdan biri olmuştur.

Bilindiği gibi, oportünistler mücadeleyi burjuvazinin sınırları çerçevesine hapsederler. İktidarı almak diye bir hedefleri olmadığı için, dönemi değerlendirme, ona göre hazırlık yapma gibi dertleri hiç yoktur. Bu temel özellikleri, onların burjuvazinin yakın dostu olduklarını, gizli gücü olduklarını ele verir.

Partimiz, geçirdiği engin tarihiyle bu kavgada çok yol almıştır. Partimizin yönetimi Türkiye'de yaklaşan devrim-karşı devrim ikileminin deneyimine sahiptir. Ülkemizde, devrime niyetli siyasal örgütlerle birlikte devrimi kucaklayacak, küçümsenmez bir devrimci önderlik ve birikim vardır.

Bugün de, 1980 öncesinde olduğu gibi, ülkemizin içinde bulunduğu nesnel durumu değerlendirmek çok önemlidir. 9.Kongre kararları, içinde bulunduğumuz durumu açık ve net bir şekilde ortaya koymuş, dönemin üzerimize düşen görevlerini net bir şekilde vurgulamıştır. Evet, bugün devrimci durum yok. Fakat devrimci durum köşede göz kırpıyor. Ülke hızla devrimci duruma gidiyor. Ekonomik durum kötü, burjuvazinin yönetememe sorunları tırmanıyor. Yer yer eylemler kendiliğinden patlamayla başlıyor.

Kürdistan'daki kirli savaş bütün çirkinliği ile sürüyor. Kürt halkı haklı davasında kararlıdır. Emperyalistleşme amacıyla yanan burjuvazi, Kürt sorununu burjuva temellerde çözücü yanaşım bile getiremiyor. Kürt halkının Newroz bayramını engellemek için, sahte Türk Newrozu ilan ettiler. "Biz, sizden daha iyi kutlarız" gibi iğrenç bir tavıra girdiler. Öte yandan, Newroz bayramının asıl sahiplerinin üzerilerine tanklarla, toplarla gittiler.

Azınlıkların sorunları büyüyor. Azınlıklar da (Çeçenler-Abhazlar-Lazlar...) demokratik haklarını istiyor. Tekelci sermayenin, Türkçü, milliyetçi kışkırtmaları azınlıkların demokratik istemlerini gölgeleyemiyor. Aleviler dövüşe dövüşe haklarını alıyorlar. Bir yandan da aralarındaki liberal sınıf düşmanlarını temizleyerek, tarihlerine uygun yeri almanın kavgasını veriyorlar. Bu kavgayla Aleviler, Aleviliğin, sosyalizmin dünü, işçi sınıfının atası olduğunun güzel örneklerini veriyorlar.

Ülkemizdeki emekçi kesimler ayaktadır. İşçi sınıfımız en büyük sendikal örgütüyle, militan eylemleriyle Kızılay'ı kızıl meydan yaptı. Birliğin gücünü derinden bilen işçi sınıfı, tek örgütünü harekete geçirdi, sendikacıların gelişen olaylar karşısında tıkanmışlığının önünü açmanın yolunu gösterdi. İşçi, haklarını almak için, örgütüyle beraber militan eylem istiyor. Hızlı akan bu süreç, sendikalarda bu döneme uygun yöneticilere yerini bırakıyor, bıraktırıyor.

İşçi sınıfı, devrimci, kavgacı komünist partisiyle kucaklaşmamanın sancılarını çektiğini hissediyor. Komünist partisiyle bütünleşmiş sendikal hareketin yaşama geçmesi için uğraşıyor.

Öğrenciler en güzel eylemleri veriyor. Tekelci burjuvazinin korkulu rüyası oluyor. İstemlerin yalvarmadan değil, militanca kavgadan geçtiğinin bilinciyle davranıyor. Taksim'e korkusuzca çıkıyor, Kızılay'da militanca direniyor. Polisin copuna karşı kararlı tutum alıyor. Aynı şekilde öğretmenlerimizin eylemleri ile yine alanlar kızıla boyandı. Öğrencilerin eylemi, ülkenin içinde bulunduğu durumu en açık gösteren eylemlerdir. Bugün eylemlerimiz, gaspedilmiş haklarımızı almaya ve onları ilerletmeye yönelik olmak durumundadır.

İşte bu koşullarda 1 Mayıs geliyor. Sınıf mücadelesinin eğrisi açık, yığınsal, militan, enternasyonalist bir 1 Mayıs kutlamasını dayatıyor. 1 Mayıs, gelenekselleşmiş olan, hakkımız olan 1 Mayıs alanında kutlanmalıdır. Bu 1 Mayıs'ta tüm ezilen kesim buluşmalıdır, gücünü birleştirmelidir ve Taksim-1 Mayıs alanını zaptederek haykırmalıdır.

İşçiler, sendikaları Türk-İş'i sırtlayıp gelmelidirler. Aynı sömürü altında yaşadığımız Kürt emekçiler gelmelidirler. Demokratik haklarını söke söke alan Aleviler kızıl bantlarını takıp gelmelidirler. Çerkezler, Lazlar bütün ulusal azınlık statütüsünde olan sınıf kardeşlerimiz, emeğin gücünü simgeleyen orak-çekiçli şapkalarını giyip gelmelidir. Gençlerimiz, kadınlarımız, öğretmenlerimiz, köylülerimiz, hepimiz orada buluşalım.

Bizim *alanın zaptından anladığımız, sınıf mücadelesinin kabarma aşamalarında bile, eskinin bir ileri düzeyinde olması demektir.* Yıllardır bu amaçla verdiğimiz mücadelemiz şimdi bu yıl, bir öncekinden daha anlamlıdır. Çünkü bu yıl 1 Mayıs'a, alanlar işçi-emekçi halkın kanıyla dolmuş, yüzbinler zaten Taksim'i zorlamaktayken giriyoruz. Geçen yıl, Türkiye'nin her yanında alanlarda kutlanan 1 Mayıs, bu yıl, geçen yılkinden daha kızıl, daha coşkulu dolup taşacaktır.

Bu durumun, elbette ki burjuvazi de farkındadır. Burjuvazi, gittikçe gücünün zayıfladığının farkındadır. O yüzden gün geçtikçe saldırılarını artırmaktadır. Aynı şeyi 1 Mayıs'ta da göreceğiz. Mevzisini kaptırmamak için vereceği saldırıya hazırlıklı olmalıyız. Unutmamalıyız ki, onların tankı-topu-tüfeği varsa, bizde de onlarda olmayan en büyük şey var: Birleşmiş ezilen-emekçi halkın gücü ve kararlılığı.

Bu 1 Mayıs'ta Taksim'i zaptedeceğiz. Karşı devrimi püskürteceğiz, güzel günlere açılacak devrimin yolunu döşeyeceğiz.

Haydi Taksim alanına!

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi